

panorama

inforegio

29

Wiosna 2009

Kreatywność i innowacje

Stymulacja konkurencyjności w regionach

ARTYKUŁ WSTĘPNY

Danuta Hübner

3

PRZEGLĄD

4–7 Innowacyjna i kreatywna przyszłość dla Europy

8–11

WYWIAD

12–13

COŚ DLA KAŻDEGO

Europejska Stolica Kultury: Liverpool 2008

14–17

WIEŚCI Z TERENU

Zatrudnić całą osobę – sztuka sposobem na kreatywne miejsce pracy

18–19

WSPÓLNY MIANOWNIK

Współpraca na rzecz promowania kreatywności i innowacji

20

DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ NA TEN TEMAT

21

ZA KULISAMI W DG REGIO

Przyszłość europejskiej polityki spójności

22

MUSIKPARK, MANNHEIM, OD WEWNĄTRZ

23

OŚRODEK NANO-ZDROWIA OD WEWNĄTRZ

24–25

PRACA W SIECI

Piąta konferencja „Regiony na rzecz zmian gospodarczych” – praca w sieci na rzecz wyników

26

POPZEDNIE WYDANIA, NASTĘPNE WYDANIA

27

DATY Z KALENDARZA

28

WYRAŹ SWOJĄ OPINIĘ

Zdjęcia (strony):

Okładka © EC

Strony 3, 4, 5, 8/9, 18, 19, 21, 24/25, 26 – © EC

Strony 6/7 – © Conseil général de la Savoie

Strony 9, 11, 12/13, 27 – © iStockphoto

Strony 14–17 – © Peter Claesson

Strony 22 – © Ivo Kljuce (Musikpark Mannheim GmbH)

Strony 23 – © Tim Claypole

Redaktor: Raphaël Goulet, Komisja Europejska, DG ds. Polityki Regionalnej

Czasopismo jest drukowane w języku angielskim, francuskim i niemieckim na papierze utylizowanym.

Dostępne jest w 22 językach na stronie internetowej http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/panora_pl.htm

Opinie przedstawione w niniejszej publikacji wyrażają poglądy autora i niekoniecznie odzwierciedlają stanowisko Komisji Europejskiej.

Żyjemy w bogatej różnorodności, tętniącej życiem Unii Europejskiej, przepelnionej energią twórczą i innowacyjnymi pomysłami. Jak powiedział jeden z mówców podczas niedawnej konferencji, regiony jako „na tyle duże, by mieć znaczenie i na tyle małe, by móc poświęcać działaniom należyłą uwagę”, znajdują się w idealnym położeniu, umożliwiającym pielęgnację tego naturalnego bogactwa i podejmowanie wszelkich działań w celu promowania go.

To wydanie Panoramy kładzie nacisk na znaczenie kreatywności i innowacji dla zdrowej i prosperującej Europy, a więc na coś, co Komisja jako całość doceniła ustanawiając rok 2009 Rokiem Kreatywności i Innowacji. W tym roku Komisja promować będzie debatę w sprawie sposobów zwiększenia twórczego i innowacyjnego potencjału Europy oraz podnoszenia świadomości kreatywności i innowacyjności jako kluczowych bodźców stymulujących rozwój osobisty, społeczny i gospodarczy.

Deбата ta pociąga za sobą pytania. Jak definiujemy podstawowe pojęcia: kreatywność, innowacja i kultura? Jakie są ich wzajemne związki? W jaki sposób kultura i twórcze myślenie mogą stymulować innowacyjność? Sztuka i biznes – czy są jak olej i woda, czy mogą napędzać się nawzajem? Jak możemy pomóc ludziom w realizacji ich potencjału jako kreatywnych i innowacyjnych myślicieli? Jaka jest rola edukacji i kształcenia ustawicznego we wzmacnianiu dynamiki, pewności siebie i kreatywności naszych społeczeństw? Panorama analizuje niektóre spośród zasadniczych kwestii oraz przedstawia kilka projektów najlepiej pokazujących, jak kreatywność i innowacyjność mogą stać się motorem zmian.

Mam nadzieję, że ustanowienie roku 2009 Rokiem Kreatywności i Innowacji stanowić będzie dla nas ciągle przypomnienie o konieczności nieustannego wysiłku w zakresie modernizacji i innowacyjności.

W kontekście nasilającej się konkurencji i poważnych wyzwań globalnych, innowacyjne praktyki i kreatywne rozwiązania stanowią klucz do rozwoju i dobrobytu naszych regionów i krajów. Umiejętności, idee, procesy: wszystkie razem pomagają nam osiągnąć przewagę konkurencyjną.

Reakcją Europy na obecny kryzys gospodarczy nie powinno być ograniczenie inwestycji w umiejętności i innowacje. Musimy ufać w jakość naszych idei i nasze umiejętności dostosowania się, jednocześnie efektywniej wykorzystując dostępne finanse publiczne i osiągając lepsze wyniki.

Danuta Hübner

Komisarz ds. polityki regionalnej

” Innowacyjne praktyki i kreatywne rozwiązania stanowią klucz do rozwoju i dobrobytu naszych regionów i krajów. ”

INNOWACYJNA I KREATYWNA

PRZYSZŁOŚĆ DLA EUROPY

2009 – Europejski Rok Kreatywności i Innowacji ma na celu zmianę sposobu myślenia na temat znaczenia kreatywności i innowacji oraz ich możliwego wkładu w rozwój osobisty, ekonomiczny i społeczny. Pojęcie jest szerokie, a słowa trudne do zdefiniowania. I, mimo że temat przyciąga coraz większe grono badaczy, na chwilę obecną wyniki nadal trudno jest zmierzyć. Niemniej jednak nie ma wątpliwości, że – jeśli UE chce utrzymać swoją konkurencyjność i promować wartości wyznawane przez państwa członkowskie – dziedzina ta wymaga dalszych działań.

Określenie pomysłów, rozwijanie polityki

Innowacje i gospodarka oparta na wiedzy, przejście w kierunku kreatywnej gospodarki, edukacja w dziedzinie kreatywności i innowacji, kreatywność i innowacje w sektorze publicznym, różnorodność kulturowa jako siła napędowa kreatywności i innowacji, wyzwanie zrównoważonego rozwoju, potencjał branży kreatywnej i kulturalnej – te wszystkie tematy zostaną omówione podczas serii debat zaplanowanych na bieżący rok.

Wspomniane kluczowe dyskusje odbędą się w Brukseli. Tymczasem w regionach unijny Rok Kreatywności i Innowacji będzie miał na celu:

- wypracowanie bliższych powiązań pomiędzy sztuką, biznesem, szkołami i uniwersytetami;
- zwiększenie świadomości wśród młodzieży na temat przedsiębiorczości poprzez współpracę ze światem biznesu; oraz
- wypracowanie potencjału innowacyjnego wśród publicznych i prywatnych organizacji.

Aby zwiększyć zainteresowanie społeczeństwa powyższymi tematami, cenione osobistości z całej Europy zostały nominowane na ambasadorów Roku. Wiele z nich to powszechnie znani przedstawiciele świata muzyki, badań naukowych i architektury, którzy przedstawili swoją wizję „kreatywności” i „innowacji” na stronie internetowej poświęconej Rokowi.

Utrzymanie konkurencyjności Europy

Kreatywne pomysły i innowacyjne rozwiązania okazują się niezwykle ważne w kontekście przewyciężenia przez Europę kryzysu gospodarczego z końca 2008 roku. „Stymulowanie konkurencyjności gospodarki europejskiej i zatrudnienia wymaga nowych pomysłów i myślenia z wyprzedzeniem, szczególnie w trudnej sytuacji gospodarczej, z którą mamy do czynienia obecnie”, wyjaśnia Danuta Hübner, komisarz ds. polityki regionalnej.

Nadrzędną polityką UE jest strategia lizbońska na rzecz wzrostu i zatrudnienia. W ramach Roku dodatkowy nacisk kładziony jest na kwestie takie jak wyobraźnia, kultura, tworzenie i innowacje, w celu realizacji założeń wyszczególnionych w strategii.

Niemniej jednak istnieje ryzyko, że w czasach, w których publiczne i prywatne organizacje zaciskają pasa, budżety na działania, których wyniki trudno zmierzyć i które widać dopiero w dłuższej perspektywie, zostaną ograniczone. „Reakcją Europy na kryzys nie powinno być ograniczenie inwestycji w umiejętności i innowacje. Musimy mieć odwagę i zaufać jakości naszych pomysłów oraz naszej ludzkiej umiejętności dostosowywania się do zmian. Jednocześnie musimy oczywiście lepiej wydawać dostępne środki publiczne i osiągać lepsze wyniki”, ostrzega komisarz Hübner.

UE, która wyznaczyła swój strategiczny kierunek działań na najbliższe dziesięć lat i później, zwraca się do obywateli o określenie, czym jest dla nich kreatywność i innowacje oraz jak można promować te dwa pojęcia na wszystkich szczeblach – politycznym, zawodowym i osobistym.

” Innowacyjne projekty, które są dzisiaj w centrum naszego zainteresowania, wyraźnie pokazują, jak polityka spójności może wpłynąć na europejskie regiony i jak może ona dostarczać im inspiracji do rozwoju. ”

Danuta Hübner, komisarz ds. polityki regionalnej.

Najbardziej innowacyjne europejskie projekty wyróżnione nagrodami RegioStars

16 lutego, podczas ceremonii wręczenia nagród RegioStars 2009 w Brukseli, wyróżniono najciekawsze i najlepsze pomysły z wszystkich zakątków UE, od Walonii po wyspę Reunion.

Projekty współfinansowane przez EFRR rywalizowały o tytuł najbardziej innowacyjnego rozwiązania w trzech kategoriach: badania, rozwój technologiczny i innowacje; dostosowanie do zmian klimatycznych lub ograniczanie ich skutków oraz klip audiowizualny ukazujący wkład polityki spójności.

W kategorii innowacji zwycięzców było dwóch: Diple Printing Technologies z Walii oraz Cenaero Research z belgijskiej Walonii. Projekt Diple wyróżniono za udane badania w dziedzinie najnowocześniejszych metod druku przemysłowego przy ograniczeniu oddziaływania na środowisko. Zdobyta wiedza została następnie szerzej zastosowana w Walii w przemyśle poligraficznym, jednym z kluczowych sektorów regionu.

Canearo Research to centrum doskonałości wspierające innowacje w walońskich firmach z sektora aeronautyki poprzez dostarczanie konkretnych informacji w dziedzinie symulacji numerycznych i metod modelowania.

Elektrownia produkująca energię elektryczną z ogniw fotowoltaicznych w klimacie tropikalnym na wyspie Reunion (Francja) wygrała nagrodę w kategorii zmian klimatycznych. Celem projektu było dostosowanie technologii ogniw fotowoltaicznych do warunków panujących na tropikalnej wyspie, posiadającej jedynie niewielkie połacie płaskiej, otwartej przestrzeni. Dzięki wypracowaniu rozwiązań dla problemów spowodowanych np. bardzo silnym wiatrem (wykorzystanie składanych ogniw) oraz brakiem otwartej przestrzeni (umieszczenie paneli na zakrytych składowiskach odpadów), projekt pozwolił zwiększyć samowystarczalność wyspy pod względem produkcji energii elektrycznej.

Krótki spot informacyjny „Czy znasz ESPA” zdobył nagrodę w kategorii audiowizualnej. W filmiku, opracowanym przez greckie Ministerstwo Gospodarki, znany aktor wyjaśniał, jak priorytety polityki spójności są realizowane w Grecji.

„Innowacyjne projekty, które są dzisiaj w centrum naszego zainteresowania, wyraźnie pokazują, jak polityka spójności może wpłynąć na europejskie regiony i jak może ona dostarczać im inspiracji do rozwoju”, wyjaśniła Danuta Hübner, komisarz ds. polityki regionalnej.

INSPIRACJA DO PRZEMYSŁEŃ

„Kreatywność może być postrzegana jako główne źródło innowacji, tj. przekształcania kreatywnych pomysłów w produkty i usługi.

W tym znaczeniu kreatywność jest obecna wszędzie tam, gdzie innowacje prowadzą do wyników gospodarczych.”

D. Hübner – Regiony na rzecz zmian gospodarczych, 2009

„Kluczowym czynnikiem przyszłego wzrostu jest pełny rozwój potencjału europejskich obywateli w dziedzinie innowacji i kreatywności, opartego na europejskiej kulturze i doskonałości naukowej.”

Wnioski prezydencji, Rada Europejska, 13–14 marca 2008

„Kreatywność i innowacje nie mogą doprowadzić do utworzenia zrównoważonej gospodarki bez poszanowania różnorodności kulturowej, która sama w sobie też jest źródłem kreatywności i innowacji.”

Ján Figel, komisarz ds. edukacji, kształcenia, kultury i młodzieży – Regiony na rzecz zmian gospodarczych, 2009

W badaniu pt. „Ekonomia kultury” (KEA) dokładnie zobrazowano złożony potencjał sektora kultury: w 2004 roku w ówczesnej UE-25 w sektorze tym było zatrudnionych 5,8 milionów ludzi (3,1% wszystkich zatrudnionych w UE-25). Branża wytworzyła 2,6% unijnego PKB, generując obroty w wysokości 654 miliardów euro. Ponadto w opracowaniu wyjaśniono, że ekonomiczna funkcja kultury jest niezwykle istotna na poziomie regionalnym/ lokalnym, jako że kultura stanowi siłę napędową przyczyniającą się do tworzenia ośrodków kreatywności i lokalnego rozwoju (np. festiwale, turystyka kulturalna).

Innowacje i polityka spójności – kilka słów o historii

„Szczegół regionalny jest doskonałym miejscem do działań służących wdrażaniu innowacji i kreatywności na rzecz rozwoju gospodarczego. Regiony są na tyle duże, by miały znaczenie i na tyle małe, żeby móc poświęcać działaniom należytą uwagę. Regiony i miasta to kluczowi partnerzy.” Rudolf Niessler, Dyrektor w DG Regio, Regiony na rzecz zmian gospodarczych, 2009.

Europejska polityka w dziedzinie innowacji zmieniała się na przestrzeni lat. W latach 70. XX wieku skupiała się głównie na badaniach i rozwoju, a w kolejnej dekadzie na transferze technologii. W latach 90. XX wieku uznano, że innowacje nie są procesem liniowym (badania – rozwój – wdrożenie), lecz wynikiem bardziej złożonego systemu zakładającego udział sieci partnerów, w tym uniwersytetów, badaczy, władz publicznych i przedsiębiorstw.

W programie polityki spójności na lata 2007–2013 innowacje są postrzegane jako najważniejsze narzędzie służące osiągnięciu zrównoważonego rozwoju. Innowacje zakładają promowanie klastrów w celu zmaksymalizowania potencjału; siła zależy od ilości.

Jak polityka spójności wspiera innowacje

Polityka spójności wspiera innowacje poprzez współfinansowanie z funduszy strukturalnych i rozwój regionalnej strategii zarządzania opartej na innowacyjnej polityce partnerstwa, planowanym rozwoju strategicznym i ocenie. Rozporządzenia określające zasady funkcjonowania Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) szczegółowo omawiają innowacje w czterech artykułach.

W 2006 roku Komisja wezwała do przyjęcia bardziej zintegrowanego podejścia do innowacji i określiła nowe obszary działań. Następnie Parlament Europejski wezwał do przeznaczenia znaczącej części środków z funduszy strukturalnych na inwestycje w wiedzę, innowacje i szkolenia.

Niemniej jednak działania w dziedzinie innowacji mogą przynieść zmiany i wyniki z dużym opóźnieniem. Biorąc pod uwagę, że tego typu inicjatywy wiążą się z ryzykiem, a ich efekty trudno jest zmierzyć, potrzebne są czas i bezpieczeństwo. Umożliwiając administracji publicznej wdrażanie programów średnio- i długoterminowych, zintegrowane wsparcie może dotyczyć różnych aspektów rozwoju gospodarczego i społecznego. Np. przedsiębiorcy i badacze lub psychologowie edukacyjni i lokalne władze mogą się spotykać i znaleźć czas na innowacyjną współpracę. Finansowanie średnio- i długoterminowe umożliwia niezbędne planowanie strategiczne.

Programy polityki spójności, skupiające się na poziomie regionalnym, są szczególnie efektywnym narzędziem służącym innowacji, ponieważ regiony zapewniają bliskość niezbędną do promowania interakcji pomiędzy producentami, użytkownikami i ekspertami.

Wkład kultury - nośnika kreatywności i innowacji w Europie - w spójność

Innowacje, które często są pozytywnie postrzegane jako sposób na osiągnięcie bardziej spójnego i zrównoważonego społeczeństwa, wymagają zmian mogących budzić niepokój wśród ludzi. Kultura, jako narzędzie służące spójności społecznej i terytorialnej, pomaga osiągnąć równowagę pomiędzy tradycją a innowacją, umożliwiając jednocześnie dialog międzykulturowy i międzypokoleniowy oraz wzmacniając integrację w wielokulturowym społeczeństwie. Kultura, będąca katalizatorem rozwoju gospodarczego, może przyczynić się do rozwoju i rewitalizacji miast oraz do lokalnego wzrostu i zatrudnienia.

Niemal 30% wydatków na badania i rozwój w UE-27 skupia się obecnie w 12 regionach. Sześć z nich leży w Niemczech, dwa we Francji, i po jednym w Belgii, Danii, Włoszech i Szwecji.

Spośród 15 regionów, które wydają przynajmniej 3,5% PKB na badania i rozwój, sześć mieści się w Niemczech, 4 w Szwecji, 3 w Finlandii i po jednym we Francji i Zjednoczonym Królestwie.

Ponad 86 miliardów euro, tzn. 25% środków z funduszy strukturalnych jest przeznaczanych na politykę innowacji, obejmującą badania i innowacje, wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych, działania na rzecz przedsiębiorczości oraz innowacje w miejscu pracy.

Dodatkowe 6 miliardów euro przeznaczono na infrastrukturę kulturalną, usługi oraz ochronę dziedzictwa kulturowego.

Strategie regionalne i lokalne wspierane w ramach polityki spójności w udany sposób włączyły kulturę do działań promujących innowacje i kreatywność w obszarach takich jak:

- Dziedzictwo kulturowe;
- Rozwój zrównoważonej turystyki;
- Rozwój społeczno-ekonomiczny zakładający tworzenie partnerstw pomiędzy sektorem rozrywkowym, przemysłem, badaniami i innymi sektorami; oraz
- Rewitalizacja lokalnej gospodarki poprzez wzmocnienie infrastruktury kulturalnej i usług.

Alpejska warta

Spacerując po strzelistych górach we francusko-włoskich Alpach zachwycamy się nie tylko dziełem natury, lecz czasem także dziełem człowieka. Wspaniałe fortyfikacje wznoszą się nad graniami i urwiskami, wykorzystując naturalne warunki topograficzne. Widok przywołuje na myśl burzliwe dzieje.

Utrzymanie tych budynków to poważne wyzwanie. Niemniej jednak część problemów może rozwiązać turystyka kulturowa.

W projekt finansowany w ramach INTERREG IIIA (2000–2006), poświęcony tym imponującym budowłom, zaangażowali się partnerzy z sektora publicznego i prywatnego po obu stronach granicy. Uczestnicy wzięli udział w szkoleniach i seminariach. Projekt zakładał promowanie współpracy przygranicznej, dzięki czemu zarządcy mieli dostęp do najnowszych informacji w zakresie ochrony zabytków i turystyki kulturowej. Oprócz przygotowania obiektów do pełnego wykorzystania potencjału turystyki projekt wspierał także badania w dziedzinie architektury, historii i antropologii dotyczące powstania zabytków.

Szereg przykładów z terenu tworzy mozaikę regionalnych strategii, w ramach których kultura jest wykorzystywana jako narzędzie rozwoju lokalnego i regionalnego oraz spójności społecznej. Niezależne badanie, które Komisja rozpocznie w nadchodzących miesiącach, pomoże przedstawić konkretny wkład kultury do rozwoju gospodarczego europejskich regionów i miast w ramach europejskiej polityki spójności.

Oczywiście dalsze badania nad pozytywnymi powiązaniem pomiędzy kulturą, kreatywnością, innowacją i szeroko pojętą gospodarką są mile widziane.

Pomimo że zdolność sektorów kultury i kreatywności do promowania innowacji w innych branżach gospodarki jest jasna, pojawiają się trzy pytania:

- W jaki sposób kultura może się przyczynić do rozwoju kreatywnych umiejętności w kontekście kształcenia ustawicznego?
- W jaki sposób kultura może się przyczynić do tworzenia kreatywnych rozwiązań w miejscu pracy, także poprzez innowacje społeczne?
- W jaki sposób kultura może przyczynić się do tworzenia nowych usług i produktów?

Regiony 2020 – Znaczenie kreatywności i innowacji w rozwiązywaniu przyszłych problemów

„Umiejętność opracowywania nowych pomysłów i przekształcania ich w innowacyjne produkty i usługi ma kluczowe znaczenie dla rozwoju regionalnego.” Katarina Mathernova, Zastępca dyrektora generalnego, DG Regio.

W obliczu kłopotów globalnych rynków finansowych oraz nieprzewidywalności zmieniającej się dynamiki UE w nadchodzącym nowym dziesięcioleciu opracowano analizę wyzwań stojących przed Europą.

W publikacji Regiony 2020 wyszczególniono cztery główne wyzwania, którym można stawić czoła wyłącznie dzięki kreatywnemu i innowacyjnemu myśleniu:

• Globalizacja

Postęp naukowy i technologiczny jest napędzany przez globalizację, przez co innowacje i wiedza mają większe znaczenie niż kiedykolwiek wcześniej. Pojawianie się nowych rynków tworzy nowe możliwości, ale jest także sprawdzianem dla europejskich możliwości w zakresie dostosowywania się do zmian strukturalnych oraz radzenia sobie z ich skutkami społecznymi. Transformacja w kierunku gospodarki opartej na wiedzy i usługach jest równie istotna, jak poprzednie przejście od rolnictwa do przemysłu.

• Zmiany demograficzne

Struktura wieku i zatrudnienia w naszym społeczeństwie zmienia się. Wydajność ekonomiczna i równouprawnienie różnych grup wiekowych to coraz bardziej istotne kwestie. Potrzebne są innowacyjne rozwiązania w tym zakresie. Sposób, w jaki radziliśmy sobie z trudnościami pojawiającymi się podczas poprzednich etapów rozwoju UE, musi zostać dostosowany do zmieniającego się charakteru samych problemów. Problemy związane z migracjami także wymagają innowacyjnego podejścia, jako że sytuacja w najuboższych regionach świata pogarsza się ze względu na zmiany klimatyczne i ograniczone zasoby naturalne.

• Zmiany klimatyczne

Wpływ zmian klimatycznych to kluczowy temat europejskich działań. Łagodzenie skutków zmian poprzez ograniczenie emisji gazów cieplarnianych oraz przystosowanie się do nieuniknionych zmian w przyszłości pilnie wymagają zastosowania wszelkich możliwych kreatywnych i innowacyjnych rozwiązań.

• Bezpieczne, zrównoważone, konkurencyjne źródła energii

W obliczu ograniczonych dostaw oraz rosnącego popytu i wymogu środowiskowego zakładającego ograniczenie emisji dwutlenku węgla niezbędne są innowacyjne rozwiązania.

Musimy w sposób kreatywny i innowacyjny połączyć polityki w dziedzinie środowiska, energii, spraw społecznych, rozwoju gospodarczego, edukacji oraz innowacji i kultury, aby stawić czoła przyszłym wyzwaniom.

DIRK AHNER

Dyrektor Generalny, Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Polityki Regionalnej

Jeden z prelegentów podczas niedawnej konferencji powiedział, że UE nie jest dłużej w stanie konkurować w zglobalizowanym świecie wyłącznie w oparciu o wydajność. Słowami kluczowymi powinny być odtąd „innowacje” i „kreatywność”. Czy zgadza się Pan z tą opinią?

Tak, zgadzam się. Jeśli chcemy pozostać konkurencyjni w coraz bardziej zglobalizowanym świecie, będziemy musieli w większym stopniu postawić na gospodarkę opartą na wiedzy. Niestety w chwili obecnej wydaje się, że luka innowacyjna między Europą a niektórymi z jej głównych konkurentów nadal się poszerza. Problem ten częściowo wynika z faktu, że Unii Europejskiej zbyt często nie udaje się przełożenie rozwoju technologicznego na produkty i procesy komercyjne. Wymaga to działania na wielu frontach: większych inwestycji w badania i rozwój, promowania innowacji poprzez nowe lub udoskonalone produkty, procesy i usługi, będące w stanie sprostać konkurencji międzynarodowej oraz zapewnienia większego wsparcia kreatywnym i innowacyjnym segmentom gospodarki. Ponadto wiele wskazuje na to, że pod względem podnoszenia poziomu kreatywności i innowacyjności duże znaczenie mają współpraca i bliskość. Właśnie dlatego polityka rozwoju regionalnego może i powinna odgrywać zasadniczą rolę jako czynnik stymulujący postęp.

Co można zrobić, aby promować kreatywność i innowacyjność w Pana dziedzinie na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym?

Kreatywność i innowacyjność to podstawowe elementy naszych działań zmierzających do przyspieszenia wzrostu i tworzenia nowych miejsc pracy. **W ramach europejskiej polityki spójności** innowacyjność traktowana jest jako priorytet polityczny w stopniu większym niż kiedykolwiek dotychczas i stanowi istotny element programów polityki spójności na lata 2007–2013. W porównaniu z poprzednim okresem programowania (2000–2006) inwestycje w innowacyjność w latach 2007–2013 ulegną potrojeniu. Polityka spójności przeznaczy na cele badań, rozwoju i innowacyjności ok. 86 mld EUR – jedną czwartą całości udostępionych dla niej środków. Duża część tych pieniędzy wydawana jest na wspieranie sieci, współpracy i klastrów. Innowacyjność jest kluczem do osiągnięcia i utrzymania przewagi konkurencyjnej w gospodarce globalnej, a ta ogromna inwestycja związana z polityką spójności będzie stymulować, przyspieszać i ułatwiać przekształcenia gospodarcze i społeczne w regionach Europy oraz w UE jako całości. W tym kontekście ważne jest, że regiony współpracują ze sobą, także ponad granicami. Rozwój obszarów funkcjonalnych, takich jak dzielnice przemysłowe i klastry, nie powinien być utrudniany przez granice między regionami i krajami. Jest to także celem integracji europejskiej. Współpraca terytorialna w postaci

kooperacji transgranicznej, między mikroregionami przygranicznymi, lub transnarodowej, między makroregionami takimi jak obszar Morza Bałtyckiego, może przyczynić się do pobudzania kreatywności i innowacyjności poprzez liczne kontakty oraz programy wymiany i wspólnego rozwoju.

Jakie jeszcze możliwości mają regiony pragnące współpracować ściślej w dziedzinie wspierania kreatywności i innowacyjności?

Zaangażowanie na rzecz kreatywności i innowacyjności to więcej niż tylko finanse. Europejska polityka spójności ma na celu promowanie współpracy, wspieranie rozległej, obejmującej regiony Europy sieci wymiany doświadczeń i najlepszych praktyk oraz tworzenie nowych możliwości. Nowe inicjatywy to m.in. sieci „Regionów na rzecz zmian gospodarczych”, mające zachęcać do dalszej wymiany doświadczeń w zakresie promowania innowacyjności. Jednym

z głównych motywów inicjatywy „Regiony na rzecz zmian gospodarczych” było właśnie podniesienie poziomu wiedzy i innowacyjności z myślą o wzroście gospodarczym. W kontekście tej inicjatywy ważne jest dla nas, że wnioski wyciągnięte z działalności sieci oraz pomysły w nich opracowane trafiają do regionalnych programów rozwojowych i zostają przełożone na konkretne działania.

” Polityka rozwoju regionalnego może i powinna odgrywać zasadniczą rolę jako czynnik stymulujący postęp. ”

KARL-HEINZ BRANDENBURG

Profesor i wynalazca MP3

Profesor Karl-Heinz Brandenburg, jeden z Ambasadorów Roku Kreatywności i Innowacji, jest naukowcem zajmującym się technologiami informacyjno-komunikacyjnymi, kierownikiem Obszaru Badawczego „Techniki mediów elektronicznych” i dyrektorem Fraunhofer Institut for Digital Media Technology (IDMT, Instytut Technologii Mediów Cyfrowych). Prace profesora Brandenburga umożliwiły opracowanie technologii MPEG Layer-3 (MP3), MPEG-2 Advanced Audio Coding (AAC) i wielu innych nowoczesnych metod kodowania dźwięku.

Jeden z prelegentów podczas niedawnej konferencji powiedział, że UE nie jest dłużej w stanie konkurować w zglobalizowanym świecie wyłącznie w oparciu o wydajność. Słowami kluczowymi powinny być odtąd „innowacje” i „kreatywność”. Czy zgadza się Pan z tą opinią?

To stwierdzenie jest aktualne już od dłuższego czasu. W zglobalizowanej gospodarce Europa nie jest jedynym regionem posiadającym zasoby naturalne, ani też jedynym warsztatem świata. Wyłącznie najnowsze technologie i innowacyjne pomysły pozwolą Europie konkurować w globalnej gospodarce. Te nowe pomysły to bogactwo naszych czasów – zarówno w przypadku produktów, jak i usług.

Istnieją badania pokazujące, że już dzisiaj wiele firm generuje znaczącą część przychodów ze sprzedaży dzięki produktom opracowanym zaledwie w ciągu ostatnich pięciu lat. W niektórych dziedzinach istnieje podział na przedsiębiorstwa, które tylko opracowują i sprzedają pomysły, na te, które je wytwarzają oraz firmy, które wprowadzają je na rynek, często pod własną marką. W tym międzynarodowym podziale pracy ważne jest uczestniczenie w jak największym stopniu w wymyślaniu nowych pomysłów i innowacji.

Jak Pan sądzi, co można zrobić, aby promować kreatywność i innowacje na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym?

Powinniśmy myśleć globalnie i promować kreatywność i innowacje. Ten proces ma miejsce na wielu szczeblach: biorą w nim udział szkoły, a także inne placówki edukacyjne i uniwersytety. W przypadku opóźnień w

tej dziedzinie, nie będziemy mogli być bardziej kreatywni i innowacyjni, niż inni. Kreatywność i innowacje to także kwestia mentalności: ci, którzy chcą poznać i rozwijać wyłącznie zgłębiane przez siebie specjalistyczne dziedziny, sukcesu nie osiągną. W przypadku kreatywności ważne jest „twórcze myślenie”, wykroczenie poza schematy.

Nauka od dawna jest zjawiskiem globalnym. Publikacje naukowe są dostępne na całym świecie, a naukowcy są przyzwyczajeni do współpracy międzynarodowej. Musimy promować ten sposób pracy i odsunąć na bok narodowe ego – takie podejście będzie najlepiej służyć naszym interesom – na szczeblu regionalnym, krajowym i europejskim. Badania i rozwój oraz kreatywne pomysły muszą być promowane także poza naszymi regionami i doceniane przez społeczeństwo w większym stopniu niż obecnie. Rok Kreatywności i Innowacji pomaga zwiększyć świadomość na temat tych potrzeb. Ponadto musimy ustalić właściwe priorytety w dziedzinie edukacji i badań.

Czy kreatywność to nie domena artystów? Dlaczego ten temat jest interesujący dla inżyniera, takiego jak Pan?

Nawet w inżynierii „twórcze myślenie” jest ważne. Istotą inżynierii jest opracowywanie nowych technologii, które pomogą ludziom i sprawią, że nasze życie będzie prostsze i ciekawsze. Gdybym cały czas podążał tą samą ścieżką, moja praca stałaby się bezwartościowa, a rozwiązywanie obecnych problemów nie byłoby możliwe. Dopóki nie jest to sprzeczne z prawami fizyki, odpowiedź „nie da się” jest nie do zaakceptowania. Inżynierowie muszą zawsze być gotowi odkrywać zaskakujące rozwiązania dla dobrze znanych problemów – to właśnie określamy mianem „wynalazku”. Nawiasem mówiąc, inżynierowie często aktywnie działają na polu sztuki – wielu moich współpracowników z instytutu Fraunhofera jest także muzykami.

” Wyłącznie najnowsze technologie i innowacyjne pomysły pozwolą Europie konkurować w globalnej gospodarce. ”

ODILE QUINTIN

Dyrektor Generalny, Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Edukacji i Kultury

Jeden z prelegentów podczas niedawnej konferencji powiedział, że UE nie jest dłużej w stanie konkurować w zglobalizowanym świecie wyłącznie w oparciu o wydajność. Słowami kluczowymi powinny być odtąd „innowacje” i „kreatywność”. Czy zgadza się Pani z tą opinią?

Innowacje i kreatywność są kluczowe w kontekście przyszłych standardów życia. Europa musi stać się bardziej pomysłowa, bardziej innowacyjna i lepiej reagować na tendencje rynkowe. Do takich wniosków doszli politycy na najwyższym szczeblu. Przedstawiono wieloletnią, mającą szerokie podstawy strategię innowacji dla Unii Europejskiej oraz podjęto szereg działań w tej dziedzinie.

Zdolność do innowacji zależy od wielu czynników. Jednym z nich – jeszcze nie do końca wykorzystanym – jest kreatywność. Połączenie „kreatywność-innowacje” wymaga inteligentnych decyzji, które pozwolą wypracować nowe, zrównoważone rozwiązania oraz korzyści dla naszej gospodarki i społeczeństwa. Oto kluczowe przesłanie Europejskiego Roku Kreatywności i Innowacji. Przesłanie, które ma coraz większe znaczenie w obliczu obecnego kryzysu finansowego.

Co można zrobić, aby promować kreatywność i innowacyjność w Pani dziedzinie na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym?

Aby stworzyć środowisko sprzyjające kreatywności i innowacji, potrzebne są działania na wszystkich szczeblach zarządzania. W proces ten muszą się zaangażować interesariusze z sektora publicznego i prywatnego.

Kreatywność wykracza poza sektor kulturalny/kreatywny, a innowacje to coś więcej niż badania i rozwój. Musimy promować współpracę pomiędzy różnymi branżami, np. kulturą, edukacją, badaniami, technologią, przemysłem i usługami publicznymi. Musimy udoskonalić nasze umiejętności, aby stworzyć środowisko przyjazne innowacjom.

Instrumenty wspólnotowe wspierają tworzenie klastrów przedsiębiorstw, które stanowią siłę napędową kreatywności i innowacji, oraz mobilność i transfer technologii. Podobne wsparcie jest niezbędne na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym.

Potrzebne są konkretne wyniki, aby stworzyć zrównoważoną i skuteczną strategię w dziedzinie kreatywności i innowacji.

Inaugurując nowy etap strategii lizbońskiej na rzecz wzrostu i zatrudnienia na lata 2008-2010, przywódcy polityczni UE przyznali, że „jednym z czynników decydujących o przyszłym wzroście gospodarczym jest pełny rozwój potencjału obywateli Europy w zakresie innowacyjności i kreatywności, którego podstawą jest europejska kultura i wybitne osiągnięcia naukowe”. Jak Pani rozumie te słowa w kontekście kultury będącej siłą napędową kreatywności i innowacji?

Kultura wiąże się nie tylko ze sztuką, lecz także z nauką, edukacją, przemysłem i szeroko pojętą gospodarką. Branża kulturalna i kreatywna przyczynia się do rozwoju nauki, produktów, innowacyjnych usług, marketingu i komunikacji, „city branding” oraz budowania społeczności. Poprzez wykorzystanie współpracy i partnerstw tam, gdzie potrzebne są różne umiejętności, kultura tworzy nowy model wzrostu w zglobalizowanym świecie. Przykłady w europejskich miastach i regionach pokazują, jak kultura może zostać wykorzystana w ramach zintegrowanego podejścia do zrównoważonego rozwoju w kontekście ekonomicznym i społecznym.

Wyzwanie polega na efektywnym wykorzystaniu pozytywnych przykładów przenikania się działań możliwych dzięki kulturze. Potrzebujemy właściwie ukierunkowanych strategii na wszystkich poziomach zarządzania, które pozwoliłyby maksymalnie wykorzystać powiązania łączące kulturę, kreatywność, innowację i rozwój społeczno-ekonomiczny. Włączenie kultury do naszych polityk oznacza włączenie do nich kreatywności i innowacji.

” Wyzwanie polega na efektywnym wykorzystaniu pozytywnych przykładów przenikania się działań możliwych dzięki kulturze. ”

JAMIE OLIVER

Szef kuchni

Jamie Oliver jest światowej sławy szefem kuchni i założycielem Fifteen Restaurant, organizacji charytatywnej organizującej praktyki dla młodych ludzi, którzy potrzebują drugiej szansy, aby powrócić do życia społecznego. Oliver, który otrzymał regionalne wsparcie finansowe dla filii Fifteen w Kornwalii, jest także kluczowym partnerem brytyjskiej kampanii promującej zdrowe nawyki żywieniowe w szkołach.

Jeden z prelegentów podczas niedawnej konferencji powiedział, że UE nie jest dłużej w stanie konkurować w zglobalizowanym świecie wyłącznie w oparciu o wydajność. Słowami kluczowymi powinny być odtąd „innovacje” i „kreatywność”. Czy zgadzasz się z tą opinią?”

Nie jestem politykiem, zatem nie mogę obiecać, że jestem ekspertem w tej dziedzinie. Wiem natomiast, że w każdej działalności należy nieustannie się dostosowywać, udoskonalać i – tak – być innowacyjnym. Jednak innowacje nie mają sensu, jeśli nasz produkt nie jest odpowiedni. Kiedy rozpoczynamy działalność, zawsze zadajemy sobie pytanie – jak możemy być lepsi od innych? Jak zapewnić, że klienci będą do nas wracać ze względu na jakość i dostępność tego, co im oferujemy, oraz ze względu na prawdziwą kreatywność, która się z tym wiąże?

To jest właśnie kreatywność. A jeśli połączymy ją z najlepszą wydajnością, wygramy. Tak działają wszystkie dobrze prosperujące restauracje... wszystkie lokale Fifteen, także ten w Kornwalii, który już zyskał uznanie i wsparcie UE dzięki innowacyjności...

Tamtejsza kuchnia wydaje 80 000 posiłków rocznie, tj. ćwierć miliona od momentu otwarcia w maju 2006 roku... kreatywność, innowacje, wydajność ... sukces.

Ponad 200 najwyższej klasy dań dziennie to imponująca wydajność, ale ludzie nie przychodzą z tego powodu... oni tego oczekują... ludzie przychodzą po to, co dostają na swoim talerzu, a to jest wynikiem kreatywności w kuchni.

Ponadto Fifteen to namacalny przykład „innovacji w działaniu”; organizacja zatrudnia młodych ludzi szukających szansy w życiu – często drugiej szansy – i czyni z nich

szefów kuchni posiadających umiejętności i zadatki na udaną karierę. To z kolei ma szerszy wpływ zarówno na społeczność lokalną otaczającą Fifteen oraz ogólnie na przemysł hotelarsko-gastronomiczny.

Co można zrobić, aby promować kreatywność i innowacyjność w Twojej dziedzinie na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym?

Wydaje mi się, że często można spotkać firmy lub organizacje, które nie szukają inspiracji w innowacji – zadowolą je status quo. Kiedy nadchodzą ciężkie czasy, te firmy często przeżywają trudności. Sądzę, że w wielu przypadkach firmy – oraz czasem oczywiście także rządy – powinny albo inspirować pracowników do bycia kreatywnymi, albo zatrudnić ludzi, którzy potrafią być kreatywni i „ożywić” atmosferę. Trzeba być śmiałym i nie bać się eksperymentować.

Europejskie środki mogą tu pomóc... „umożliwić” to właściwe słowo... te wszystkie możliwości i talenty... cały kontynent pełen wspaniałych ludzi! Należy ich zauważyć, uwzględnić, kształcić, finansować... a w razie porażki, nie rwijmy sobie włosów z głowy... to się czasem zdarza.

Jak postrzegasz powiązania pomiędzy kreatywnością, kulturą i wyzwaniem związanymi z życiem w nowoczesnym społeczeństwie?

Wydaje mi się, że jeśli chodzi o kreatywność, nowoczesne społeczeństwo oferuje raczej możliwości niż wyzwania. Np. niektórzy podziwiani przeze mnie brytyjscy przedstawiciele świata biznesu – Paul Smith, Richard Branson - działają w ramach społeczeństwa, które ceni kreatywność. Myślę, że powinniśmy zachęcać więcej kreatywnych osób do przedstawiania swoich pomysłów.

Obecnie społeczeństwo oczekuje kreatywności w życiu codziennym – ludzie poszukują ładnego wzornictwa, wymagają inteligentnego myślenia, bardziej niż dwadzieścia lat temu zwracają uwagę na to, co jedzą i piją... oni nie zadowolą się tym, co już było. Żyją w zgodzie z nowoczesną kulturą.

„ W każdej działalności należy nieustannie się dostosowywać, udoskonalać i – tak – być innowacyjnym. ”

EUROPEJSKA STOLICA KULTURY: LIVERPOOL 2008

Świat w jednym mieście

Program Stolica Kultury zainaugurowano w roku 1985, w Atenach. Od tego czasu wszystkim państwom członkowskim UE wyznaczany jest rok, w którym mogą zaproponować wybrane przez siebie miasto. W roku 2008 nominowany został Liverpool, gdzie przygotowano imponujący program pod tytułem „Świat w jednym mieście”.

Na projekty infrastrukturalne w mieście przeznaczona została unijna inwestycja w kwocie 1,5 mln euro. Odegrała ona rolę katalizatora, przyciągając inne inwestycje komercyjne, z nadzieją na dużo większe zaangażowanie gospodarcze w dłuższym terminie.

Liverpool odniósł znaczne korzyści finansowe w wysokości 1,405 mld euro ze strony Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (ERDF – European Regional Development Fund) zainwestowanych w hrabstwie Merseyside w latach 1994–2006. Finansowanie umożliwiło Liverpoolowi przekształcenie się z miasta będącego na skraju gospodarczej zapaści w aktywne centrum biznesowe i kulturowe. Liverpool zyskał również miano odnoszącego sukcesy zawodnika w walce o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury.

Wielu partnerów kulturalnych, którzy wzięli udział w organizacji wydarzeń roku 2008, pozostaje w kontakcie za pośrednictwem sieci lokalnych. Ponadto tworzone są nowe sieci, łączące Europejskie Stolicy Kultury.

Wydarzenie otwierające

Rozpoczęcie tego niezwykłego roku w Liverpoolu uczciło 40 tys. gości. Byli Beatles Ringo Starr był główną gwiazdą elektryzującej imprezy, w której udział wzięło 800 wykonawców.

Widowiska

Przez cały rok odbywały się inspirujące koncerty muzyczne, reprezentujące każdy klasyczny i współczesny styl. Sir Paul McCartney powrócił do korzeni, dając długo oczekiwany występ na stadionie Anfield, wraz z innymi czołowymi wykonawcami z Liverpoolu.

Sztuki plastyczne

Wystawy przełamującej schematy sztuki odbywały się w każdym możliwym miejscu w mieście, częściowo w powiązaniu z festiwalem sztuki Liverpool Biennial. Nowe ekspozycje przyciągnęły do galerii i muzeów bezprecedensową liczbę zwiedzających. Wystawa obrazów Klimta w galerii Tate Liverpool była dla wielu najważniejszym punktem programu, jednak pełna życia sztuka uliczna również cieszyła się dużą popularnością. Ogromny mechaniczny pająk przeobrażał ulice, kultowe postaci pojawiały się w niezliczonych artystycznych wizualizacjach, a dziwne widoki przykwały wzrok zarówno w pomieszczeniach, jak i na zewnątrz.

Przejsście

Przed końcem roku Liverpool uczcił swoją przeszłość, był świadkiem ogromnej różnorodności zdarzeń kulturalnych i zyskał nowe sposoby patrzenia na przyszłość. W roku 2009 będą dwie Europejskie Stolicy Kultury: Wilno i Linz.

Organizacja Culture Liverpool stanowi jeden z głównych ośrodków promujących długoterminową przyszłość Liverpoolu jako jednego z najbardziej interesujących pod względem kultury miejsc w Europie.

Nowy Liverpool

Wykorzystując pozytywne nastawienie, jakie wytworzyło się w regionie, nadal działa szereg programów i inicjatyw biznesowych łączących małe przedsiębiorstwa północno-zachodniej Anglii.

Z przeprowadzonej ankiety wynika, że 79% osób uważa Liverpool za „miasto sukcesu”.

Szersze korzyści

Zaangażowali się wszyscy uczniowie w Liverpoolu – w wydarzeniach i widowiskach wzięło udział 67 tys. dzieci.

Bezpośrednie korzyści dla wszystkich

Dzięki inwestycji Liverpool zyskał nowe, piękne obiekty użyteczności publicznej. Arena Echo i Centrum Kongresowe BT zarobiły w 2008 r. 216 mln euro i mają już rezerwy do 2014 r. Rozległa nowa dzielnica komercyjna, Liverpool One, łącząca centrum miasta z Albert Dock, przyniosła w tym roku 2,16 mld euro zysku.

Czteroletni okres przygotowawczy przed rokiem 2008 zaowocował inwestycjami w rozwój społeczny i sztukę publiczną o wartości 11,89 mln euro. Dla każdego roku od 2004 do 2007 w ramach programu społeczności twórczych określono tematy, ułatwiające stworzenie dla miasta wizji osiągnięć możliwych w roku 2008.

W roku tym w wydarzeniach kulturalnych wzięło udział 15 mln osób; większość z tych wydarzeń miała bezpośredni związek ze Stolicą Kultury. 70% mieszkańców Liverpoolu odwiedziło muzeum lub galerię.

Miasto odwiedziło 3,5 mln gości, którzy podczas pobytu wydali 864 mln euro i zarezerwowali milion łóżek hotelowych. Obłożenie hoteli osiągnęło rekordowe poziomy, takie jak 81% w jeden miesiąc.

Wielu gości trafiło do centrum informacji turystycznej o nazwie 08 Place, które samo zdobyło nagrodę za znakomitą obsługę. Liczba osób odwiedzających centra informacji turystycznej wzrosła łącznie o 150%. W program powitalny zaangażowało się ponad 5 tys. mieszkańców miasta, współpracujących z sektorem turystycznym w celu poprawy obsługi klienta.

Na całym świecie napisano 12 tys. artykułów o Liverpoolu, zwiększając jego renomę i czyniąc go bardziej atrakcyjnym dla gości.

Atmosfera udzieliła się wszystkim segmentom społeczności, nikt nie pozostał obojętny. Zlecane prace i imprezy umożliwiły nawiązanie komunikacji z miejscową społecznością. Poruszono nawet tak ryzykowne tematy jak przestępczość i wyłączenie społeczne.

Program pracy wolontariackiej zainspirował tysiąc osób do pomocy w organizacji wydarzeń i przekazywania informacji o tym, co można zobaczyć, zrobić i stworzyć. Taksówkarze stali się ekspertami od Klimta i galerii Tate, a niektórzy zdecydowali się nawet na udział w kursach sztuki nowoczesnej. Ludzie prześcigali się w poszukiwaniu nowych form sztuki dostępnych za pośrednictwem różnych mediów.

ZATRUDNIĆ CAŁĄ OSOBĘ –

SZTUKA SPOSOBEM NA KREATYWNE MIEJSCE PRACY

Panorama odwiedza Szwecję, gdzie pewien projekt buduje twórcze sojusze między artystami i zakładami pracy. Firma TILLT wysłała artystów do różnych organizacji, aby pomóc pracownikom w znalezieniu twórczych rozwiązań dla problemów współczesności.

Idąc korytarzami szpitala tuż koło Göteborga w Szwecji ma się wrażenie, że wszystko jest tak, jak można by oczekiwać. Światło jarzeniówek odbija się od podłogi, mijają nas ludzie w fartuchach i z zaafowanymi minami. Ale kilka miesięcy temu przebywając na tych korytarzach znaleźlibyśmy się wśród pacjentów i personelu z fascynacją obserwujących występy, które na oddziałach szpitala dawał tancerz/choreograf Mattias Olaison.

„Widząc siebie jego oczami dostrzeżliśmy kilka rzeczy, które podkreślały wagę naszej pracy, a także kilka rzeczy, które zniknęły nam z pola widzenia,” mówi Marianne Olsson, kierownik projektu w szpitalu Angereds Närsjukhus. „Uchwycił istotę tego, czym jesteśmy i sprawił, że zobaczyliśmy to wyraźniej”. Projekt ten, będący wynikiem badań prowadzonych przez artystę przez dwa miesiące w całym szpitalu, to przykład działalności firmy TILLT.

Jest to szwedzka firma z siedzibą w Göteborgu, prowadząca szereg programów, w ramach których artyści trafiają do miejsc pracy innych osób. Programy, długo-, średnio- lub krótkoterminowe, mają jedną wspólną cechę: punktem wyjścia staje się sposób myślenia danego artysty, którego potencjał zostaje następnie uwolniony w miejscu pracy, stając się katalizatorem zmian. Artysta, potrzeby pracodawcy, cele, problemy, czas trwania programu — wszystkie te elementy są starannie dopasowywane, co skutkuje doświadczeniem tak niepowtarzalnym, jak uczestniczący w nim ludzie. I następują zmiany.

Zmiany we wzajemnym postrzeganiu się, komunikacji i podejściu do nieznanego. Także zmiany w poziomie produktywności – z badań przeprowadzonych przez Instytut Zarządzania Innowacyjnością i Technologiami (IMIT) w Göteborgu wynika, że podnosi się on, a zarazem zmniejsza się liczba zwolnień chorobowych.

Kiedy pytamy o to w szpitalu, Marianne Olsson nie ma żadnych wątpliwości. „Opór przed nieznanym jest dużo mniejszy niż przedtem”, mówi o swoich pracownikach. Kiedy Mattias pojawił się tutaj po raz pierwszy, zachowywali się z rezerwą i skrupowaniem, nie wiedzieli, czego się spodziewać, dla wielu było to niepokojące. „Jesteśmy w trakcie budowy szpitala, więc niewypowiedziane

pytanie brzmiało: Czemu nam to robicie?” śmieje się Olsson. Jednak z czasem nastawienie ludzi stało się bardzo pozytywne – kierownictwo korzysta teraz z niego wprowadzając nowe pomysły. „Możemy im teraz przypomnieć, jakie zaskoczenie czuje człowiek, który odważy się zrobić coś, co wydaje się obce lub który zobaczy coś z innej perspektywy. Jest to więc dla mnie jako dla kierownika ważne narzędzie. Moi współpracownicy stali się bardziej otwarci, łatwiej akceptują nowe idee.”

O programie AIRIS

AIRIS to roczny program realizowany przez firmę TILLT, w ramach którego artysta spędza pierwsze dwa miesiące w firmie prowadząc badania, pracując wraz z innymi, obserwując miejsce pracy, zadając pytania, a następnie opracowuje zadania mające na celu osiągnięcie celów danej organizacji.

Artystów i organizacje dobiera Roger Sarjanen, kierownik projektu w firmie TILLT, uważający siebie za system wczesnego ostrzegania, dostępny w każdej chwili zarówno dla artysty, jak i dla klienta, jeśli któryś z nich uzna, że sytuacja staje się niepokojąca.

Z biegiem czasu zarówno on, jak i artysta usuwają się w cień, co gwarantuje, że pomysły i motywacja pochodzą będą od samych pracowników. Kiedy więc firma TILLT wycofuje się z końcem roku, po zamykającym program spotkaniu z przedstawicielami organizacji, pozostawia za sobą trwałe zmiany.

Zmiany takie zaobserwowali wszyscy kierownicy, z którymi rozmawialiśmy. „Nawet nie wyobrażacie sobie, jaka to radość zarządzać ludźmi mającymi motywację i nieobawiającymi się okazywania inicjatywy,” mówi Berit Hallersbo, szefowa działu zasobów ludzkich urzędu gminy Vara. A gmina ta dysponuje pod tym względem szczególnie szerokim doświadczeniem – zrealizowano w niej 19 programów AIRIS z udziałem artystów-rezydentów. Połowa spośród 1,3 tys. pracowników uczestniczyła w projektach TILLT, których ma zostać przeprowadzonych jeszcze 21. „Chcemy stymulować naszych pracowników w sposób ułatwiający im rozwój swoich metod pracy,” dodaje Hallersbo, stwierdzając, że sprowadzając artystów z firmy TILLT osiągnęła właśnie to.

Jak to się zaczęło?

Na początku XX w. w społeczeństwie szwedzkim ugruntował się pogląd, że sztuka i potrzeby kulturalne mają fundamentalne znaczenie dla życia obywateli kraju. Dążenie do umożliwienia każdej osobie rozwoju swoich zainteresowań artystycznych

i kulturalnych dało początek koncepcji zintegrowania sztuki z codzienną pracą. W latach 70. ubiegłego wieku koncepcja ta znalazła odzwierciedlenie w postaci krajowej sieci organizacji sprzedających po zniżkowych cenach bilety do teatru, opery i na wystawy pracownikom sektora prywatnego i publicznego.

Kiedy Pia Areblad podjęła pracę w oddziale w Göteborgu był rok 2001: znany był już Internet, a wszystko na świecie wydawało się bliższe – sprzedaż biletów nie była tu rozwiązaniem. „Uzyskaliśmy zgodę sektora kultury i sztuki, Komitetu ds. Gospodarczych i Kulturalnych oraz Komitetu Regionalnego – obie na poziomie regionalnym – na zbadanie możliwości wzbogacenia doświadczenia codziennej pracy za pomocą kultury i sztuki i vice versa” wyjaśnia Areblad, dyrektor naczelny firmy TILLT.

Zlecono im wprowadzić zbadanie całego regionu, jednak na pozostałe 48 gmin poza Göteborgiem nie było pieniędzy. „To było wyzwanie, a ja lubię wyzwania, bo zmuszają mnie do zmiany sposobu myślenia i zmieniają postrzeganie różnych spraw.”

Wyzwaniu udało się podołać – na początku miała do pomocy tylko jednego współpracownika, oferowali bilety na wydarzenia kulturalne po obniżonych cenach i polegali całkowicie na finansowaniu z dotacji. Teraz firma TILLT – nawet nazwa jest nowa – zatrudnia 10 osób i wypracowuje 65% swojego dochodu. Właśnie uzyskała dwie dotacje z Unii Europejskiej, a ponadto współpracuje z Konfederacją Przedsiębiorców Szwedzkich, związkami zawodowymi i sektorem kulturalnym.

Naśladując TILLT gdzie indziej – jak wprowadzić koncepcję w życie

Pia Areblad zaczęła od nawiązania kontaktów z organizacjami kulturalnymi w regionie docelowym, do których zwróciła się z pytaniem, w jaki sposób działalność profesjonalnych artystów może wpłynąć na życie pracowników w gminie. Następnie zaprosiła je do przystąpienia do TILLT w charakterze organizacji członkowskich. Kolejnym krokiem było znalezienie klientów – najpierw lokalnych urzędów, i pozyskanie przychylności władz gminy. „Decyzja o wykorzystaniu kultury i sztuki jako sposobu wzbogacenia doświadczenia pracowników w gminie musi zostać podjęta przez jej kierownictwo,” wyjaśnia Areblad.

Po zawarciu porozumienia z władzami gminy zwróciła się do urzędników odpowiedzialnych za rozwój gospodarczy i zasoby ludzkie gminy – urzędy publiczne to w Szwecji ważni pracodawcy, samo miasto Göteborg zatrudnia 50 tys. osób. Następnie przygotowano plan twórczy, wyjaśniający, jak władze lokalne wykorzystają sztukę w swojej organizacji.

Po opracowaniu planu logicznym krokiem było rozważenie przez wydział rozwoju gospodarczego, jak zaangażować sektor prywatny

w postaci działających w gminie przedsiębiorstw. „Jeśli rozumieją, w jaki sposób kompetencje artystyczne mogą naprawdę przyczynić się do rozwoju sektora, będą o tym mówić,” wyjaśnia Areblad.

„Wszystko, czego trzeba to profesjonalni artyści, władze publiczne i sektor prywatny – z nimi model ten można wdrożyć w dowolnym miejscu”, dodaje. Potrzebna jest rzecz jasna również osoba, która ma wizję i wolę połączenia tych wszystkich elementów.

Sztuka i kreatywność stymulują innowację i rozwój

Bertil Törsäter to dyrektor naczelny ds. rozwoju regionalnego prowincji Västergötland. Jest przekonany, że organizacje eksplorujące nowe sposoby myślenia będą w stanie lepiej wykorzystywać możliwości, jakie przyniesie ze sobą w końcu ożywienie gospodarcze. „Twórczy umysł otwarty jest na zmiany, a zmiany to nasze życie,” mówi. Prowincja Västergötland jest, proporcjonalnie do swojej wielkości, jednym z największych na świecie inwestorów w badania i rozwój, co zdaniem Törsätera jest nierozłącznie powiązane z kreatywnością.

AstraZeneca, międzynarodowa firma farmaceutyczna, na całym świecie mająca 60 tys. pracowników, w Göteborgu zatrudnia 2 tys. osób, głównie badaczy. Kierownik zakładu, Peter Nyström, zgadza się z Törsäterem. „Kultura, zdrowie, innowacja i konkurencyjność, to z pewnością istotne czynniki.” Firma w coraz większym stopniu jest świadoma swojej roli interfejsu między chaosem i porządkiem, co, jak ujmuje to Nyström, tworzy magię.

Tak jak w przypadku wszystkich innych przedsiębiorstw, sukces firmy AstraZeneca zależy od jej zdolności generowania nowych idei, co zdaniem Nyströma możliwe jest dzięki połączeniu różnych perspektyw. Perspektywę twórczą, której poszukiwała firma, zyskała ona dzięki udziałowi w dwóch programach AIRIS. Mikael Werner, jeden z menedżerów w zakładzie, wyjaśnia: „Zaangażowanie firmy w projekt TILLT wymaga odwagi, bo nie da się przewidzieć, jakie będą skutki.” W tym przypadku skutkiem była organizacja lepiej przygotowana na zmiany: „Widzimy zmiany każdego miesiąca i nie ma wątpliwości, że po projekcie ludzie stali się na nie bardziej otwarci, są nimi mniej zestresowani.”

Głównym wyzwaniem, jakie dostrzega Nyström, jest stałe stymulowanie pracowników: „To, co robimy jest bliskie poziomowi Nagrody Nobla – a trudno jest wyjść poza własne oczekiwania, kiedy wykorzystuje się 80% swoich możliwości. Należy je wykorzystywać w 120%. Pod tym względem pomogły nam sposoby myślenia, których potrafimy użyć dzięki projektowi AIRIS.”

Törsäter twierdzi, że wspieranie kultury i sztuki na poziomie regionalnym wiąże się z dodatkową korzyścią, a mianowicie czyni region atrakcyjnym dla firm zagranicznych: „Naprawdę musimy

stworzyć miejsce, w którym ludzie chcą pracować,” mówi. Volvo, AstraZeneca oraz inne firmy międzynarodowe mające zakłady w Göteborgu zatrudniają pracowników przyzwyczajonych do wybierania między dużymi obszarami wielkomijskimi. „Nie powinni mieć wątpliwości, że warto tu przyjechać,” wyjaśnia Törsäter. Wyjściem jest tworzenie nowych systemów i aren promujących współpracę między przedsiębiorstwami i sektorami twórczymi. „TILLT to jeden przykład nowego sposobu łączenia dwóch różnych sił i osiągania większej wartości dzięki efektowi synergii.”

Kto płaci rachunek?

Organizacje kulturalne wnoszą niewielką opłatę za członkostwo i promocję. Władze publiczne, podobnie jak sektor prywatny, mają swój wkład w programy firmy TILLT, czy chodzi o trwający rok projekt AIRIS, dopasowany do konkretnych potrzeb „bodziec kreatywny” czy też o korzystanie ze szkoleń i wsparcia firmy TILLT, umożliwiających poszczególnym pracownikom pełnienie funkcji „ambasadora kultury” w organizacji.

„Dzięki temu nie musimy prosić polityków o duże sumy pieniędzy. Koszt zostaje podzielony: każdy coś wnosi, każdy korzysta,” wyjaśnia Areblad.

Kultura i biznes – więcej niż sponsoring

W prowincji Västergötland zaangażowanie biznesu w kulturę wykracza poza sponsoring i nie ogranicza się tylko do prezentacji logo firmy w trakcie programu operowego. „Jeśli angażujemy artystę do projektu AIRIS, znajduje to odbicie w liczbach, korzyści są wymierne,” mówi dyrektor rozwojowy Szwedzkiej Federacji Handlowej, Hans Löwlund.

Jego zdaniem artyści to najbardziej otwarci, kreatywni i elastyczni ludzie, nie są jednak zainteresowani angażem w firmie. „Chcą być wolni,” wyjaśnia. „Więc nawet gdyby kierownik ds. zasobów ludzkich chciał znaleźć taką wyjątkową osobowość, to nie udało by mu się.” Löwlund uważa, że jedynym sposobem pozyskania osoby o takich cechach dla firmy jest zaproszenie jej na trzy, sześć lub dwanaście miesięcy w ramach projektu takiego jak AIRIS. „Nagle widać, jak firma staje się bardziej otwarta, bardziej innowacyjna, bardziej pewna siebie.”

Artysta jako przewodnik po nowych rozwiązaniach

Klas Ålander, kierownik ds. komunikacji korporacyjnej, i Eva Degerman, dyrektor globalny ds. zasobów ludzkich, pracują dla firmy FlexLink. Oboje zgadzają się z Löwlundem. Ich firma zajmuje się logistyką produkcji i rok 2007 był dla niej trudny. Decyzja o zmianie dostawcy przyniosła na początku roku poważne problemy, a z biegiem czasu konieczna okazała się pewna liczba zwolnień. „Pracownicy walczyli ciężko, aby sprostać zapotrzebowaniu, rok był pełen trudności i stresu. Jestem przekonany, że artysta pomógł, otwierając nowe perspektywy,” mówi Ålander.

Wprawdzie poradzi sobie z trudnościami wewnętrznymi, jednak wyzwaniem pozostaje globalny klimat finansowy. Ålander jest pewien, że obecna chwila sprzyja myśleniu innowacyjnemu. „Firmy potrzebują nowych sposobów myślenia. Kultura i sztuka stanowią gwarancję innowacyjności w organizacji.”

Zarządzanie projektem AIRIS wymaga przekonania kierownictwa, wyjaśnia Degerman: „Ważne jest, aby był on postrzegany jako rozwijanie zasobów ludzkich, jako projekt firmowy. Należy bardzo dokładnie określić, co chce się osiągnąć i stworzyć niezbyt wielką grupę zarządzającą projektem.” Organizacja projektu i przekonanie do niego kierownictwa to tylko część wyzwania. Są pracownicy, których trzeba zachęcić.

Na początku jest dużo obaw. Pracownicy w ogóle nie chcieli się tym zajmować. „Jednak kiedy się zaczęło, zaangażowali się na 200% i było fantastycznie,” mówi Degerman. Poproszono ich o przygotowanie prac artystycznych i odbyła się ich wystawa. „Prace napływały jeszcze po zakończeniu wystawy. Kiedy już się zaangażowali, nie chcieli przestać,” wspomina Ålander.

Właśnie ten entuzjazm dostrzegła w swoich pracownikach w trakcie i po projekcie TILLT firma PAROC, produkująca izolację z wełny mineralnej. Szef działu zasobów ludzkich, Lars Lindström, zaprosił firmę TILLT do przeprowadzenia jak dotąd dwóch projektów AIRIS – trzeci natomiast jest w planach. „Pora nigdy nie jest właściwa, ludzie argumentują: to nieistotne, że projekt sprawdził się gdzie indziej, bo ich miejsce pracy jest inne. Szukają wymówek. Ale trzeba się przełamać. To wymaga odwagi,” mówi.

Jak wyglądają projekty AIRIS w praktyce

„Z perspektywy kierownika – ludzie nie pokochają projektu od początku, jednak potrzebna jest pewność siebie i wiara we własne przekonania, która pozwoli go zrealizować. W jego trakcie należy panować nad niepokojem wśród personelu. Ale to także dużo zabawy. Pacjenci byli zachwyceni, kiedy do poczekalni wpadali pływający tancerze – zapewniało nam to dużo śmiechu i zabawy w czasie, który zwykle jest dla wszystkich czasem zmartwień.” Marianne Olsson, kierownik projektu w szpitalu Angereds

Firma PAROC cierpiała na skutek stagnacji: ciężkim przemysłem zajmowała się już od pokolenia; praca na pięć zmian oznaczała, że każdorazowo pod jednym dachem znajdowało się tylko 20% załogi, a chociaż dwie fabryki stały obok siebie, oddzielająca je ściana równie dobrze mogła być górą. Firma stała w miejscu. „Chciałem, by ludzie byli dumni z pracy tutaj.”

A są powody do dumy: produkowana przez firmę izolacja z wełny mineralnej zapewnia dużą oszczędność energii. Jest to produkt bardzo pro-ekologiczny, izolujący wydajniej niż produkty alternatywne, i Lindström chciałby pracownicy byli z tego dumni. „Chciałem, żeby nie myśleli: No więc wyładowałem tutaj i zarabiam na spłatę kredytu, tylko: Mam możliwość pracować w firmie PAROC i robić coś dla środowiska,” tłumaczy. Zaangażował więc firmę TILLT.

„Czy występ w mediach nie może zaszkodzić?” W swojej odpowiedzi Lindström wyjawia kolejny ważny czynnik sukcesu projektu AIRIS: jakość zarządzania: „Zainteresowanie mediów jest dobre, ale tak naprawdę podoba mi się, że dzięki projektowi pracownicy mają się czym pochwalić przy grillu ze znajomymi, rodziną lub sąsiadami. Mówią, „Hej, a w zeszłym tygodniu pisali o nas w gazecie”. To wspaniałe, kiedy mogą się czymś pochwalić.”

Kierownik fabryki Michael Gustavsson wyjaśnia, że w roku następującym po projekcie produktywność wzrosła o 20%, co jest wysokim, dotychczas nienotowanym w firmie wynikiem. Ponadto spada liczba zwolnień chorobowych. Przedtem przeprowadzanie ankiet wśród pracowników było niewdzięcznym zadaniem, tylko 5% wypełniło formularz na temat jakości życia w miejscu pracy. Po projekcie w ankiecie wzięło udział 95%. Wygląda na to, że pracownicy PAROC angażują się. „Spotykają się teraz po pracy, spędzają razem czas,” mówi Lindström. Dzięki jego wizji mają się też czym chwalić.

Aktor/reżyser, dobrany z uwagą i starannością przez Rogera Sarjanena, kierownika projektu w firmie TILLT, przyjechał w wyznaczonym terminie i jak zwykle spędził pierwsze dwa miesiące słuchając i patrząc.

Wynik: ta sama załoga, inni ludzie

Potem zaczęły się zadania. Pracownicy wysłuchali kilku wskazówek dotyczących posługiwania się aparatem i polecono im sfotografować się nawzajem w sposób, który ich zdaniem najlepiej oddaje to, co robią. Robienie zdjęć, a potem ich prezentacja połączyły pracowników. Rozmowy stały się łatwiejsze dzięki wspólnym zadaniom, same zdjęcia pozwoliły zobaczyć kolegów z pracy w innym świetle, a ich jakość była źródłem dumy.

Zorganizowano zabawne zawody, takie jak „niedźwiedzie uściski” – z udziałem mężczyzn, wielu po pięćdziesiątce, którzy pracowali razem przez 20, 30 lat lub dłużej i nigdy nawet nie podali sobie ręki. Odbył się także konkurs w pluciu! Śmiech, współpraca, wzajemne uznanie.

Jeden z pracowników, operator wózka widłowego, podjął się zadania polegającego na zebraniu dźwięków z całej fabryki, które nazwał „pieśnią maszyn”. W marcu wystąpił w szwedzkiej telewizji, gdzie opowiedział o swoim zaangażowaniu w projekt i stwierdził, że uważa teraz kulturę za to, co decyduje, że jest się człowiekiem. Lindström wyjaśnia: „Dzięki swojemu zadaniu spojrział na swoje środowisko pracy w zupełnie nowy sposób, a to, co stworzył w rezultacie tej zmiany spojrzenia, uważa, słusznie, za powód do wielkiej dumy.”

Dokąd teraz?

Następnym krokiem dla firmy TILLT jest nadanie swojej działalności wymiaru europejskiego – dzielenie się swoją wiedzą i uczenie się od innych, realizujących podobne cele.

Właśnie wpłynęły dwie dotacje unijne, co ma zasadnicze znaczenie dla udostępniania najlepszych praktyk firmy TILLT. Firma otrzymała 1,5 mln euro na rok, a przez kolejne trzy lata po 780 tys. euro z unijnego funduszu INTERREG IVA oraz dodatkowe fundusze z zaangażowanych regionów skandynawskich. Pieniądze te przeznaczone zostaną na kontynuację projektu „Twórcze interakcje w miejscu pracy”, obejmującego cztery regiony: południową Norwegię, wschodnią Norwegię, północną Danię i zachodnią Szwecję. Projekt ten, bazujący na doświadczeniach firmy TILLT, skupiał się będzie na opracowaniu nowych metod, prowadzeniu badań pozwalających na określenie efektów dotychczasowych działań oraz na zapewnieniu stale wysokiej jakości pracy. Celem ogólnym jest dalsze wykorzystanie sztuki jako siły rozwojowej w Europie.

Ponadto firma TILLT otrzymała dotację w wysokości 150 tys. euro za pracę w charakterze partnera uczestniczącego w opracowaniu pierwszej zielonej książki UE dotyczącej kultury, dzielącego się wiedzą o promowaniu kreatywności oraz innowacyjności w społeczeństwie poprzez integrację kultury i sztuki z codziennym życiem obywateli.

„Jestem pewna, że musimy sprostać wyzwaniu rozwoju kreatywności i innowacyjności w Europie, aby stać się najbardziej dynamiczną na świecie gospodarką opartą na wiedzy. Cały czas chodzi o nowe horyzonty, a sztuka to sposób na stały wzrost. To podróż, w pełnym znaczeniu tego słowa,” mówi Areblad.

WSPÓŁPRACA NA RZECZ PROMOWANIA

KREATYWNOŚCI I INNOWACJI

Ludzie i przedsiębiorstwa rozwijają się, szukając nowych sposobów pracy i życia. W Europie nasze nowoczesne podejście skutkuje innowacyjnymi badaniami naukowymi, lepszymi rozwiązaniami biznesowymi i nieskończoną różnorodnością ekspresji kulturowej. Jesteśmy liderem, jeśli chodzi o odkrywanie nowych możliwości – czy to w dziedzinie sprzedaży towarów czy też nowatorskich metod postrzegania sztuki.

Strategia lizbońska na rzecz wzrostu i zatrudnienia, skupiająca się na pogodzeniu rozwoju gospodarczego z korzyściami dla społeczeństwa i środowiska, to doskonałe ramy dla promowania pomysłów biznesowych ukierunkowanych na jej cele. W biznesie inteligentne rozwiązania oznaczają produkty, które osiągają lepsze wyniki i przynoszą większe korzyści.

W życiu kulturalnym – nowe sposoby prezentowania i interpretowania dzieł sztuki, muzyki, teatru lub kina pozwalają nieustannie inspirować i zaskakiwać publiczność. Stare dzieła otrzymują drugie życie. Ponadto nieustannie pojawiają się nowatorskie formy sztuki.

Decydując o przyznaniu finansowania, Komisja Europejska priorytetowo traktuje kreatywne i innowacyjne produkty i rozwiązania. Rok Kreatywności i Innowacji to ważna inicjatywa służąca zidentyfikowaniu wspólnych priorytetów wśród różnych interesów. Rok stwarza okazję do dyskusji na wiele tematów – od badań medycznych po sztuki piękne i operę, od astronomii i kosmonautyki po kształcenie ustawiczne i gry komputerowe w edukacji. Poniżej przedstawiono szereg informacji z różnych dyrekcji Komisji.

Nowe podejście do badań naukowych

DG Badania naukowe jest przyzwyczajona do pracy na pograniczu nauki i technologii. Współczesne projekty skupiają się na w pełni zintegrowanych badaniach, które odpowiadają na potrzeby rynkowe i społeczne na wielu różnych szczeblach. Kluczowymi założeniami tych projektów jest zwiększenie dobrobytu i konkurencyjności UE, promowanie znaczenia nauki w nowoczesnym społeczeństwie oraz stworzenie powiązań łączących krajowe instytucje badawcze z projektami prowadzonymi na poziomie europejskim.

W tym roku ważnym wydarzeniem było spotkanie **Research Connection '09**, w którym wzięli udział naukowcy i badacze wspólnie z przedsiębiorcami i przemysłowcami. Podczas imprezy, zorganizowanej w maju w Pradze w ramach czeskiej prezydencji w UE, przedstawiono wiele nowatorskich projektów badawczych współfinansowanych ze środków UE. Uczestnicy mogli czerpać inspirację z dotychczasowych prac, oraz przede wszystkim uzyskać informacje na temat sposobów zdobycia unijnego dofinansowania do własnych projektów badawczych, a także spotkać się z potencjalnymi inwestorami i współpracownikami.

Europejski Instytut Innowacji i Technologii (EIT) to nowy podmiot utworzony przez Komisję, którego celem jest promowanie współpracy pomiędzy uniwersytetami, ośrodkami badawczymi i firmami. EIT skupi się na transferze technologii oraz na pokazywaniu, że badania naukowe istotnie prowadzą do powstania innowacyjnych, gotowych do sprzedaży produktów. Pierwsze priorytety zostaną ustalone w dziedzinie zmian klimatycznych, odnawialnej energii i technologii komunikacyjnych.

Rok Kreatywności i Innowacji – narzędzie biznesowe

Europejski zmysł innowacji sprawia, że w UE mieści się wiele firm dostarczających najbardziej zaawansowane technologie, wysokiej jakości produkty, promując jednocześnie ochronę środowiska i korzyści społeczne. Aby pomóc się zmieniać i rozwijać jeszcze większej liczbie przedsiębiorstw, DG Przedsiębiorstwa i Przemysł wykorzystuje wiele nowych sposobów na wdrożenie polityk w tym zakresie.

Pierwszy europejski **Tydzień MŚP** odbył się w maju. Podczas imprezy nowe firmy mogły otrzymać wsparcie, a istniejące MŚP jeszcze bardziej poszerzyć horyzonty. MŚP, które często stanowią punkt wyjścia dla większości otaczających nas przełomowych pomysłów, wyjątkowo często przyczyniają się do powstania innowacyjnych i kreatywnych koncepcji. Podczas Tygodnia zorganizowano wyjątkową, interaktywną wystawę pt. **Doświadczenie MŚP**, w ramach której żywe ekspozyty zachęcały odwiedzających do „zobaczenia, powąchania, dotknięcia i posłuchania”, jak wygląda życie przedsiębiorcy.

Kultura jako siła napędowa kreatywności i innowacji

DG Edukacja i Kultura, pełniąc funkcję koordynatora Roku, wykorzystuje ogromną różnorodność innowacji ukrytą w projektach kulturalnych do promowania nowego podejścia do biznesu i integracji europejskiej. Jako że w centrum obchodów Roku umieszczono kulturę, w wydarzeniu mogą uczestniczyć wszyscy mieszkańcy Europy, ponieważ różnice ekonomiczne, społeczne i etniczne nie mają znaczenia.

Zdolność do tworzenia i bycia innowacyjnym daje nam poczucie satysfakcji i pozwala lepiej wyrażać siebie. Muzyka, sztuka, teatr, film i literatura pozwalają dać upust kreatywnej ekspresji na bardzo wiele sposobów. Z takimi doświadczeniami wiążą się duże korzyści osobiste i społeczne.

Jednocześnie kultura może przynieść zyski ekonomiczne i stać się siłą napędową umożliwiającą rewitalizację trudnych obszarów. Promowanie programów kulturalnych oraz wspieranie rozwoju lokalnej gospodarki poprzez kulturę jest uzasadnione z ekonomicznego punktu widzenia. Takie działania prowadzą nie tylko do większej kreatywności i innowacyjności uczestników działań, lecz zachęcają także do mobilności i owocnej współpracy pomiędzy firmami.

Kultura w centrum gospodarki i społeczeństwa

Wykazanie powiązań łączących kulturę, kreatywność i innowacje to kluczowe założenie **Europejskiej agendy kultury**, pierwszych w historii ram politycznych włączających kulturę do spraw europejskich. **Europejskie forum kultury**, odbywające się we wrześniu 2009 roku w Brukseli, będzie szansą do podsumowania dotychczasowych osiągnięć i zainicjowania kolejnych kroków. Jednocześnie promowane będą także inne polityczne priorytety, takie jak zdobywanie nowych umiejętności i tworzenie nowych możliwości zatrudnienia, kształcenie ustawiczne, innowacje w przemyśle i wzmocnienie roli kultury na globalnym rynku. Wszystkie działania będą służyć wykorzystaniu kreatywnych i innowacyjnych pomysłów w celu budowania silnej gospodarki oraz zapewnienia dobrobytu obywateli i społeczeństwa.

Włączenie kultury do wszystkich sektorów

Jak pokazuje program wydarzeń na szczeblu krajowym i unijnym, Rok stanowi okazję dla wielu różnych sektorów, aby podzielić się wspólnymi korzyściami oraz wykorzystać synergie i pozytywne przykłady przenikania się działań. Wydarzenia kulturalne, jak np. interaktywna **wystawa Orbis Pictus**, zostały urozmaiczone naukowymi innowacjami w dziedzinie astronomii i kosmonautyki. Organizowanym

koncertom będą towarzyszyć prezentacje nowych rozwiązań w zakresie innowacji ekologicznych. Na innym poziomie, **Imagine 09**, nowy konkurs wzornictwa przeznaczony dla uczniów irlandzkich szkół, zachęca dzieci do zaprojektowania przedmiotu, który będzie mógł zostać wykorzystany w sali lekcyjnej w przyszłości, oraz do opisania, w jaki sposób wynalazek może wspomóc proces uczenia się. Prawdziwym wyzwaniem jest urzeczywistnienie tej wizji poprzez włączenie innych kreatywnych umiejętności, wzmocnionych przez kulturę, do sektora biznesu, oraz promowanie nowych partnerstw pomiędzy kulturą, edukacją, badaniami i technologią, firmami, usługami publicznymi oraz całym społeczeństwem.

Nowe dowody na korzyści płynące z kultury i kreatywności

W niedawnym badaniu pt. **Ekonomia kultury w Europie** po raz pierwszy zmierzono bezpośrednio do wpływu gospodarczy przemysłu kulturalnego i kreatywnego oraz pośrednie korzyści dla europejskich regionów i przedsiębiorstw. Nowe opracowanie na temat wpływu kultury na kreatywność opisuje wciąż niedoceniane powiązania łączące kulturę, kreatywność, innowacje i szeroko pojętą gospodarkę.

Z punktu widzenia gospodarki, sektor kultury jest liderem, jeśli chodzi o wkład w tworzenie miejsc pracy i generowanie wzrostu. Lecz, co najważniejsze, sektor ten dostarcza kreatywnych umiejętności innym gałęziom gospodarki, w szczególności tym związanym z technologiami informacyjno-komunikacyjnymi, poprawiając wydajność i tworząc miejsca pracy w najbardziej interesujących dziedzinach.

Firmy mają obecnie więcej narzędzi, aby rozwijać innowacyjne formy zatrudnienia i bardziej zrównoważone metody produkcji. Wspomniany trend jest zauważalny we wszystkich regionach UE.

Integracyjny charakter innowacji kulturalnych to ważne narzędzie zbliżające społeczności i dające im konkretną wizję tego, jak integracja europejska może zapewnić dobrobyt gospodarczy.

Europejski Rok Kreatywności i Innowacji 2009

Oficjalna strona internetowa Europejskiego Roku Kreatywności i Innowacji

<http://create2009.europa.eu/>

Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1350/2008/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. dotycząca Europejskiego Roku Kreatywności i Innowacji (2009), Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 348 z 24.12.2008, s. 115. - <http://eur-lex.europa.eu/pl/index.htm>

Łącza Komisji Europejskiej

Dyrekcja Generalna ds. Edukacji i Kultury Komisji Europejskiej

http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/index_pl.html

Dyrekcja Generalna ds. Przedsiębiorstw i Przemysłu Komisji Europejskiej

http://ec.europa.eu/enterprise/index_pl.htm

Inne przydatne łącza

eTwinning – społeczność szkół w Europie

<http://www.etwinning.net/pl/pub/index.htm>

Euro Creator – cyfrowa sieć medialna dla szkół

<http://www.eurocreator.com/>

Sieć Europejskich Centrów Biznesu i Innowacji

<http://www.ebn.be/>

Nagroda dla europejskiego filmu o przedsiębiorczości 2009

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/entrepreneurship/video-award/index_pl.htm

Europejski Instytut Innowacji i Technologii

<http://ec.europa.eu/eit/>

Program i prezentacje z Konferencji Regionów na rzecz zmian gospodarczych (16–17 luty 2009 r.) „Wykorzystanie sieci do uzyskiwania wyników”

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/networking/programme_en.cfm?nmenu=4

Promowanie innowacyjności w zakresie uczenia się przez całe życie

<http://www.elearningeuropa.info/>

Zalecenie nr 2006/962/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie, Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej, L 394 z 30.12.2006, s. 10.

<http://eur-lex.europa.eu/pl/index.htm>

Dzień Wiosny w Europie 2009 – Idee poruszają Europę

<http://www.springday2009.net/ww/pl/pub/spring2009/homepage.htm>

Łącza do projektów wymienionych w tym wydaniu:

Gospodarcze Kłastry Przedsiębiorstw Kulturalnych – porady finansowe, informacje i szkolenia dla małych przedsiębiorstw, przedsiębiorców i osób czynnych w sektorze kulturalnym i kreatywnym.

<http://www.connectedcreatives.eu/default.aspx>

Jamie Oliver – restauracje Fifteen, zarejestrowane organizacje dobroczynne oferujące młodym ludziom szkolenia zawodowe w charakterze kucharzy

<http://www.jamieoliver.com/fifteen>

Liverpool – Europejska Stolica Kultury

<http://www.liverpool08.com/>

Uniwersytet Swansea, Ośrodek Nano-Zdrowia

<http://www.swan.ac.uk/nanohealth/>

MusikPark – Mannheim

<http://www.musikpark-mannheim.de/web09/>

TILLT

<http://www.tillt.se/eng/airis.asp?m1=engAiris&m2=The%20concept>

Łącze do strony internetowej kluczowej dla następnego wydania

Strategia UE dla regionu Morza Bałtyckiego

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/baltic/index_en.htm

PRZYSZŁOŚĆ EUROPEJSKIEJ POLITYKI SPÓJNOŚCI

Jak powstają polityki? Panorama zajrzała do centrum sterowania polityką regionalną, tj. do siedziby Dyrekcji Generalnej w Brukseli.

Przyszłość europejskiej polityki spójności – niezależny raport eksperta

Aby wzbogacić debatę prowadzoną na temat przyszłości europejskiej polityki spójności po 2013 roku, Komisja poprosiła dr. Fabrizio Barcę, wybitnego ekonomistę z włoskiego ministerstwa gospodarki i finansów, o przygotowanie niezależnego sprawozdania badającego skuteczność polityki regionalnej oraz o wydanie zaleceń dotyczących przyszłych działań. Temat jest niezwykle ważny, i wiąże się z nim szersze kwestie, takie jak budżet UE oraz przyszłe priorytety Unii.

Debata na temat przyszłości polityki spójności została zainaugurowana w 2007 roku, wraz z publikacją Czwartego Sprawozdania w sprawie spójności gospodarczej i społecznej. Kolejnym ważnym dokumentem na ten temat był raport Komisji pt. „Regiony 2020” z listopada 2008, w którym po raz pierwszy przeanalizowano długookresowy wpływ czterech największych wyzwań naszych czasów: globalizacji, zmian demograficznych, zmian klimatycznych oraz zużycia i dostaw energii.

Przez ponad rok dr Barca organizował dyskusje i seminaria z udziałem uczonych i polityków z całej Europy, ze Stanów Zjednoczonych i Nowej Zelandii. Sprawozdanie jest wynikiem tych debat. Analizując sposób zarządzania oraz dokonania europejskiej

polityki spójności, autor raportu opisuje przesłanki ekonomiczne oraz motywację do tworzenia polityki rozwoju, która skupia się na znaczeniu miejsca: polityki, która bierze pod uwagę charakterystykę lokalizacji, w której będzie wdrażana oraz to, że miejsce wdrażania jest ściśle powiązane ze sposobem wdrażania.

Oprócz podkreślenia znaczenia polityk ukierunkowanych na miejsce, sprawozdanie opisuje także dotychczasowe sukcesy i porażki polityki spójności i obejmuje zalecenia dotyczące kluczowych kwestii związanych z zarządzaniem.

Autor raportu formułuje szereg sugestii na temat uproszczenia i wzmocnienia zasady podziału zarządzania, regulującej relacje pomiędzy państwami członkowskimi i Komisją. Zgodnie z jednym z zaleceń, ocena oddziaływania powinna stać się podstawą polityki spójności. Dr Barca proponuje także utworzenie oficjalnego Komitetu Rady ds. Polityki Spójności w celu omówienia rocznych raportów strategicznych przez wszystkie państwa członkowskie.

Sprawozdanie jest w pełni niezależne i niekoniecznie odzwierciedla poglądy Komisji. Wnioski mogą zostać uwzględnione podczas prac nad przyszłością polityki po 2013 roku.

Dr Barca i komisarz Danuta Hübner przedstawili kluczowe założenia raportu 27 kwietnia w Brukseli. W najbliższych miesiącach odbędzie się szereg dyskusji z udziałem państw członkowskich i interesariuszy, organizowanych w ramach czeskiej i szwedzkiej prezydencji w Unii Europejskiej.

Raport dr Barki: rzut oka

Raport stwierdza konieczność kompleksowej reformy polityki spójności. Niezbędne jest podejście bardziej zorientowane na miejsce, jak również jasne rozróżnienie pomiędzy celami ekonomicznymi i społecznymi; przy stosowaniu wskaźników i ocenie wpływu potrzebna jest świadomość istniejących problemów.

Raport podkreśla, że używanie polityki spójności jako narzędzia finansowego do wyrównywania szans nie jest właściwe. Co zatem robi Unia w celu zagwarantowania wszystkim obszarom i wszystkim obywatelom Europy szans jak najlepszego wykorzystania możliwości oferowanych przez samą Unię i radzenia sobie ze związanymi z tym zagrożeniami i ryzykiem?

Jak sugeruje Raport, aby osiągnąć ten cel, powinny być spełnione trzy warunki:

- dobrze określone cele, oparte o weryfikowalne wskaźniki ekonomiczne, możliwe do ocenienia;
- wyraźne i mocne polityczne uzasadnienie oparte o aktualne warunki w Europie, wychodzące naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców; oraz
- system zarządzania, który posiadałby zdolność „samouczenia”, aktywnie promowałby demokratyczne uczestnictwo w działaniach i był w stanie wiarygodnie zobowiązać się do osiągnięcia odpowiednich wyników.

Pełny raport można znaleźć pod adresem http://ec.europa.eu/regional_policy/policy/future/barca_pl.htm

W każdym wydaniu Panoramy prezentujemy rozwój dwóch projektów z perspektywy osób nimi zarządzających. Analizujemy również blaski i cienie zarządzania projektami finansowanymi przez EFOR: wskażemy problemy i dzielimy się rozwiązaniami

PROJEKT 1

MUSIKPARK MANNHEIM OD WEWNĄTRZ

Fakty i liczby

W ramach Celu II w Musikpark i związany z nim projekt Popakademie zainwestowane zostanie nieco ponad 5 mln euro. Finansowanie rozpoczęło się w 2004 i obejmuje okres 15 lat.

Musikpark Mannheim od wewnątrz

Dziwna sprawa z branżą twórczą: generuje duży dochód, w 2003 r. ponad 654 mld euro, a więc 2,6% unijnego PKB za ten rok. Jednak jeśli chodzi o zainwestowanie w grupę nastolatków w podartych dżinsach – banki nie wykazują entuzjazmu. Mając za sobą 20 lat w branży muzycznej, Christian Sommer wie coś na ten temat.

Jego wiedza fachowa i rozległa sieć kontaktów uczyniły go siłą napędową projektu Musikpark, Mannheim, którego zadaniem jest pomoc początkującym małym i średnim przedsiębiorstwom sektora muzycznego w stawianiu pierwszych kroków.

Pomagając artystom przebić się do branży

Około 40 przedsiębiorstw, zatrudniających 140 osób, zajmuje powierzchnię Musikparku, wynoszącą 4,3 tys. m kw. Miejsca jest dużo, starcza go jeszcze na salę choreograficzną i pokazową, warsztat, kilka studiów dźwiękowych, studio telewizyjne oraz stylową salę konferencyjną do negocjacji tego najważniejszego, pierwszego angażu.

„Jednym z naszych głównych zadań jest wyszukiwanie klientów, którzy będą korzystać z usług naszych firm”, mówi Sommer. Korporacje starannie zamykają drzwi przed nieznanymi zespołami lub tancerzami, dla Musikparku otwierają je jednak z większą łatwością. „Pełnimy funkcję mostu, ułatwiającego jednej stronie zrozumienie drugiej”.

Jeśli chodzi o finanse, projekty wspierające początkujące MŚP zwykle skupiają się na tworzeniu biznesplanów. „Ten model nie sprawdza się w branżach twórczych,” wyjaśnia Sommer. Ci ludzie nie dostają pożyczek z banków i otrzymują bardzo mało pieniędzy „z zewnątrz”. Tym, którzy stawiają pierwsze kroki w branży muzycznej potrzebne są występy – okazja do pracy, szansa pokazania, co potrafią i zdobycia w ten sposób większej liczby zamówień. I na tym polega rola Musikparku.

Kompleksowa obsługa

Dla firm organizujących rozrywkę dla swoich pracowników Musikpark stanowi punkt kompleksowej obsługi, zapewniający tancerzy, muzyków, grupy audiowizualne, nie wspominając o technikach dźwięku i inżynierach oświetlenia. Projekt bywa również gospodarzem wydarzeń, galeria o powierzchni 150 m kw. oferuje młodym fotografom muzycznym możliwość przedstawienia swoich prac.

Także ta różnorodność usług zgromadzonych pod jednym dachem pomaga artystom. Inspirują się nawzajem, generując pomysły, znajdując rozwiązania – każda dyscyplina przyczynia się do większej innowacyjności pozostałych. „Trudno jest tworzyć dobre, kreatywne prace w próżni,” twierdzi Sommer. Twórczy rdzeń branży: artyści i producenci; oraz wspierający ich specjaliści od marketingu, sprzedaży, scenografii, organizacji, spraw prawnych i finansowych, stron i portali internetowych, promocji – w Musikparku wszyscy oni znajdują dla siebie miejsce.

I jest też Sommer pełniący funkcję mentora, z zaangażowaniem przyglądającego się rozwojowi swoich podopiecznych. „Młodzi przedsiębiorcy działają w sposób proaktywny i niezależny. My tylko pomagamy im pomóc sobie,” mówi.

Oto kierownik projektu, Christian Sommer

Muzyka naprawdę zawładnęła życiem Sommera pod koniec lat 80., kiedy występował jako piosenkarz i gitarzysta, ale dopiero w roku 1990 zajął się tą profesją w pełnym wymiarze. W roku 1992 wziął na siebie inną rolę, przechodząc za kuliszy i zostając menedżerem grupy Master Boy, która miała swoje więcej niż 15 minut sławy. „Zdobywali złote i platynowe płyty na całym świecie. To była naprawdę strona krzywa uczenia się”, wspomina Sommer.

Trudne lekcje, stres i, przede wszystkim, nawiązane kontakty były bezcenne, ale do roku 1997 miał już dość. Jego kolejne kroki skierowane były wprost do serca międzynarodowej firmy płytowej, gdzie spędził rok zdobywając wiedzę o produkcji i marketingu. W roku 2000 pracował już w Monachium jako dyrektor ds. marketingu, artystów i repertuaru.

Jednak urodził się i wychował w Mannheim, kiedy więc okazało się, że miasto potrzebuje specjalisty do swojego nowatorskiego projektu skupienia obsługi branży muzycznej w jednym miejscu i wspierania początkujących firm, podjął się tego zadania bez wahania.

PROJEKT 2

OŚRODEK NANO-ZDROWIA (CENTRE FOR NANOHEALTH — CNH) UNIwersYTETU SWANSEA OD WENWĄTRZ

Fakty i liczby

W ramach celu Konwergencja w Ośrodek Nano-Zdrowia zainwestowanych zostanie nieco ponad 21 mln euro. Finansowanie rozpoczęło się w 2009 i obejmuje okres 5 lat.

Ośrodek Nano-Zdrowia (Centre for NanoHealth — CNH) Uniwersytetu Swansea od wewnątrz

Systemy służby zdrowia borykają się z problemem drogich terapii i kwestiami etycznymi dotowania kosztownej opieki paliatywnej, zatem potrzeba rozwoju narzędzi ułatwiających wczesne diagnozowanie staje się coraz bardziej pilna.

Łącząc siły świata akademickiego, sektora prywatnego i państwowej służby zdrowia, CNH pracuje nad zastosowaniem nanotechnologii w wykrywaniu chorób i określaniu właściwej terapii.

Oto dr Tim Claypole, członek komitetu kierowniczego CNH

Przeskok od badań nad emisją zanieczyszczeń w procesie spalania do drukowania biomateriałów wydaje się duży, i faktycznie, o zmianie biegu kariery Claypole'a w 1990 r. zdecydował traf.

Po uzyskaniu pierwszego tytułu naukowego w dziedzinie inżynierii mechanicznej w połowie lat 70. Claypole pracował jako inżynier projektu przy budowie nowej stalowni w Cardiff. Nie minęło wiele czasu nim porzucił świat produkcji stali, by wrócić na uniwersytet i doktoryzować się z emisji zanieczyszczeń w procesie spalania.

Spalanie i odpylenie absorbowały go od połowy lat 80. do roku 1990, kiedy zajął się działalnością akademicką w pełnym wymiarze. Korzystając z finansowania Youngblood Rady Badawczej Nauk Inżynierskich i Fizycznych, Claypole objął stanowisko badacza na Uniwersytecie Swansea, gdzie zajmował się łożyskami turbin gazowych. Jedną z dziedzin jego badań stały się również pomiary laserowe przepływów w reaktorach jądrowych.

Olśnienie

Claypole zajmował się wprawdzie przepływami, łożyskami i statystycznym planowaniem eksperymentów, ale dopiero kiedy pewien drukarz zwrócił się do niego z problemem dotyczącym przepływu tuszu, nagle zdał sobie sprawę, że cała wiedza, jaką zdobył w trakcie badań może zostać wykorzystana w branży drukarskiej. Działo się to w roku 1990, i od tej pory ta myśl przyniosła nieoczekiwane skutki. Tak poważne, że firma założona w celu zbadania możliwości synergii, Diple, została uhonorowana w roku 2009 jedną z nagród RegioStars.

Kiedyś jego domeną był tusz, teraz są to „płyny drukowalne”. A właściwości tych płynów: przewodność, wrażliwość na odczyn pH, magnetyzm, bio-płynność itd. oznaczają, że możliwości wykorzystania takiego materiału drukowanego są nieograniczone.

Kto jest zaangażowany?

Brytyjska Rada Badawcza przyznała cztery prestiżowe stypendia w dziedzinie nanotechnologii wspólnie Instytutowi Nauk Biologicznych i Interdyscyplinarnemu Ośrodkowi Nanotechnologii Uniwersytetu Swansea. W świetle tak udanej współpracy za logiczne uznano połączenie ich i utworzenie Ośrodka Nano-Zdrowia. Rozpoczął on działalność z końcem roku 2008.

Zarówno Instytut, jak i Ośrodek Interdyscyplinarny wniosły bardzo dużo: Blue C, jeden z najszybszych na świecie superkomputerów wykorzystywanych w badaniach medycznych, 25 specjalistycznych zespołów badawczych Instytutu, ponad 100 Ośrodka oraz wsparcie państwowej służby zdrowia i IBM. „Dano nam naprawdę wielką szansę,” mówi Claypole.

Lepiej zapobiegać niż leczyć

Nano-urządzenia i nano-czujniki biologiczne wykorzystane zostaną do wykrywania i pomiaru znaczników biologicznych obecnych w próbkach płynów lub tkanek na poziomie wrażliwości wykraczającym daleko poza możliwości obecnych metod wykrywania – w zakresie cząsteczek na miliard. Tak zaawansowane techniki wykrywania pozwolą na wcześniejsze diagnozowanie i szybsze leczenie schorzeń takich jak rak, cukrzyca, otyłość i inne.

Claypole kierować będzie w Ośrodku sekcją druku, obejmującą pilotażową wytwórnę „tuszu”. To właśnie tutaj tworzone będą tusze biologiczne – nanocząsteczki i nanodruki, enzymy, znaczniki biologiczne i DNA. „Podoba mi się myśl, że możemy trwale wpłynąć na sposób leczenia i kontroli chorób,” wyjaśnia.

PIĄTA KONFERENCJA „REGIONY NA RZECZ PRACA W SIECI NA RZECZ WYNIKÓW

Konferencja „Regiony na rzecz zmian gospodarczych”, odbywająca się pod hasłem „Praca w sieci na rzecz wyników” w dniach 16–17 lutego w Brukseli, w żadnym razie nie była tylko okazją do towarzyskich pogaduszek podczas lunchu i biernego przysłuchiwania się ekspertom. Spotkanie było niezwykle ciekawe i różnorodne: podczas warsztatów omawiano rozmaite tematy, np. migracje czy też informacje satelitarne.

Zebranie know-how w celu maksymalizacji korzyści

Aby umożliwić osobom zaangażowanym w projekty finansowane w ramach URBACT II i INTERREG IVC spotkanie i wymianę dobrych praktyk pod hasłem „Regiony na rzecz zmian gospodarczych”, Komisja organizuje co roku zakrojoną na szeroką skalę konferencję. Tegoroczna, piąta edycja, skupiała się na trzech tematach: innowacji i kreatywności, zmianach klimatycznych i zrównoważonym rozwoju. Istota konferencji została trafnie podsumowana przez Joba Cohena, burmistrza Amsterdamu: „Musimy znaleźć rozwiązanie dla wspólnego problemu i rozpowszechnić rozwiązanie w całej Europie”.

W dziewięciu warsztatach poświęconych m.in. gospodarce wodnej, powszechnemu dostępowi do szerokopasmowego Internetu, wpływowi zmian klimatycznych, wpływowi przemysłu na gospodarkę miejską oraz zarządzaniu ryzykiem dzięki usługom satelitarnym, wzięły udział 603 osoby z całej UE.

W kierunku gospodarki opartej na innowacjach

Przedstawiciele Panoramy wzięli udział w warsztacie na temat kreatywności i innowacji będących siłą napędową rozwoju miast i regionów. Prelegenci zastanawiali się, jak zmniejszyć dystans dzielący kulturę i biznes oraz jak najlepiej przygotować Stolicę Kultury. Ponadto omawiano podstawowe działania, tj. „kreatywność + przedsiębiorczość = innowacje”.

Otwierając warsztat, przewodniczący Rudolph Niessler, dyrektor ds. koordynacji polityki w DG ds. polityki regionalnej, wyjaśnił, że celem Roku Kreatywności i Innowacji jest nadanie znaczenia kreatywności tak, aby miała ona rzeczywisty wpływ na nasze życie i gospodarkę. Zgodnie z założeniem warsztat miał pomóc lepiej zrozumieć rolę, jaką kultura, przemysł kreatywny i kreatywność mogą odegrać w tym kontekście.

Pascal Cools, wypowiadający się w imieniu sieci Flanders District of Creativity, stwierdził,

że celem jego organizacji jest uczynienie przedsiębiorczej Flandrii bardziej kreatywną, a kreatywnej Flandrii bardziej przedsiębiorczą. „Główną siłą gospodarki jest zdolność do bycia kreatywnym, a nie tylko wydajnym”, powiedział, dodając „Najlepszym szczeblem do pracy nad innowacyjnością są regiony. Jesteśmy na tyle duzi, aby mieć znaczenie i na tyle mali, żeby móc poświęcać działaniom należytą uwagę.”

Flanders District of Creativity jest aktywna w ramach międzynarodowej sieci regionów działających na rzecz innowacji, od Oklahomy po Osakę. Pascal Cools opisał trudności związane z tworzeniem międzynarodowej sieci partnerów składającej się z członków zlokalizowanych w sześciu różnych strefach czasowych; „Która godzina jest najlepsza, żeby zorganizować telekonferencję, jeśli każdy znajduje się w innej strefie?” Inne problemy, o których wspominał, to różne konteksty kulturowe oraz nierówny dostęp do finansowania. „Działamy na różną skalę, stoimy przed różnymi wyzwaniami i dzielimy się różnymi rozwiązaniami, ale dzięki temu nie musimy wyważać już otwartych drzwi.” Ludzie się dziwią, czemu są zaangażowani w tak dużą sieć współpracy. „Czasem słyszę pytania, czy nie jestem szalony, udostępniając nasze narzędzia innym regionom”, mówi Pascal Cools. „Ale w zamian też coś dostajemy. Trzeba być otwartym.”

Słuchając prezentacji można było dojść do wniosku, że współpraca sieciowa to nie tylko dyskusje – musi ona obejmować konkretne projekty z ambitnymi celami, urzeczywistniającymi zakładane teorie. Neil Peterson, koordynator projektu „Liverpool Europejską Stolicą Kultury 2008”, przyznał, że on i jego współpracownicy nie wyobrażali sobie, że miniony rok okaże się tak wielkim sukcesem. „Wcześniej określiliśmy nasze cele i realizowaliśmy je”, wyjaśnił.

Posiadanie jasnego celu może zachęcić różne organizacje do współpracy. Pięć lat temu instytucje kulturalne w Liverpoolu konkurowały ze sobą o finansowanie. „Wspaniałym produktem ubocznym roku Stolicy Kultury

„ Duże ambicje, dopasowane działania – co można zrobić, aby osiągnąć cel. ”

Neil Peterson, Liverpool, Europejska Stolica Kultury, 2008

ZMIAN GOSPODARCZYCH” –

była zmiana podejścia, na bardziej solidarne. Współpracujemy, aby kultura nieustannie była ważnym priorytetem politycznym,” wyjaśnia Peterson.

2008 rok pozwolił Liverpoolowi wykorzystać kulturę, aby włączyć do działań mieszkańców miasta. Projekty kulturalne gromadziły ludzi z różnych środowisk i różnych dzielnic, zachęcając do zainicjowania dyskusji na temat korzyści płynących dla Liverpoolu z migracji i imigracji oraz na temat szkód wyrządzonych przez przemoc i homofobię.

Korzyści gospodarcze są widoczne, ale, ostrzega Peterson, „Trzeba wiedzieć, jak wygląda sukces”. Ta wypowiedź była zgodna z komentarzem Pascala Coolsa, że w społecznościach lokalnych ekonomiczne korzyści związane z kulturą i kreatywnością są widoczne dopiero po dłuższym czasie oraz że trudno je zmierzyć - to długoterminowe inwestycje w zdolność regionu do innowacji.

Kultura jako siła napędowa kreatywności i innowacji

Szczegół regionalny jest szczególnie odpowiedni dla działań, które czynią z kreatywności siłą napędową rozwoju gospodarczego. Unikalne połączenie miejsca i kultury pobudza kreatywność. Mówiąc o współpracy pomiędzy branżą artystyczną i biznesową, Pia Areblad i Rudolph Niessler nie mają wątpliwości: każdy sektor ma swoją wartość. Nie chodzi o przekształcenie artystów w biznesmenów lub odwrotnie. Istnieje pewien wspólny

mianownik, dzięki któremu możemy jak najlepiej wykorzystać synergię pomiędzy oboma sektorami. „Spróbujmy poeksperymentować i podzielmy się dobrymi praktykami, bez strachu i zawiści, w sytuacji, w której wszyscy zaangażowani partnerzy mogą zyskać,” powiedział Niessler.

Klasy na rzecz wzrostu

Economic Clusters of Cultural Enterprises (*Ekonomiczne Klasy Przedsiębiorstw Kulturalnych, ECCE*) to sieć, współfinansowana ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), świadcząca usługi doradcze i organizująca szkolenia dla przedsiębiorców z sektora kulturalnego i kreatywnego.

Usługi są dostępne poprzez lokalne ośrodki działające w miastach skupionych w sieci ECCE: w Nantes, Rennes i Angers we Francji, w Aachen w Niemczech, w Eindhoven i Utrechcie w Holandii oraz w Huddersfield w Zjednoczonym Królestwie.

Wzrost w sektorze kulturalnym i kreatywnym nie dotyczy dużych firm przetwarzających się w ogromne firmy, lecz tego, jak drobne przedsiębiorstwa mogą skorzystać ze współpracy w ramach klastrów, sieci i promocji w Internecie. Największym wyzwaniem dla sieci był rozwój internetowej, międzynarodowej, stworzonej oddolnie społeczności ludzi działających na rzecz kreatywności i kultury.

Korzystanie z platformy jest darmowe. Odwiedzający mogą wgrać swój profil osobisty lub biznesowy, zaznaczyć zainteresowania i rozpocząć pisanie bloga. Narzędzie można wykorzystać także do poznania osób z danej lokalizacji lub posiadających określone zainteresowania. Brzmi interesująco? Więcej informacji na stronie: www.connectedcreatives.eu

Regiony na rzecz zmian gospodarczych - Określenie dobrych praktyk, udoskonalenie polityki

Różnorodność europejskich regionów przyczyniła się do powstania różnych rozwiązań dla licznych wyzwań – trudno znaleźć dwie identyczne metody działania. Zakres posiadanej wiedzy jest tak szeroki, jak wynikające z niej rozwiązania.

Jako że różne dziedziny wiedzy mogą się wzajemnie uzupełniać, zainaugurowano inicjatywę Regiony na rzecz zmian gospodarczych. Inicjatywa jest zgodna z założeniem polityki spójności, aby w większym stopniu skupić się na kluczowych celach strategii lizbońskiej na rzecz wzrostu i zatrudnienia, w szczególności na rozwoju kapitału ludzkiego, zwiększeniu inwestycji w innowacje i w gospodarkę opartą na wiedzy, wsparciu biznesowym i rozwoju kluczowej infrastruktury UE.

Celem działań jest wzmocnienie wymiany dobrych praktyk oraz uczynienie współpracy sieciowej narzędziem umożliwiającym rozpowszechnianie skutecznych rozwiązań. Założenia są realizowane głównie poprzez dwa ogólnoeuropejskie programy współpracy sieciowej, INTERREG IVC i URBACT II.

NASTĘPNE WYDANIE

Następne wydanie Panoramy poświęcone będzie pierwszej strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego. Strategia ta ma za zadanie zapewnić równowagę ekologiczną regionu i podnieść w nim poziom dobrobytu. Ważnymi priorytetami są także poprawa połączeń transportowych oraz bezpieczeństwa na morzu. Strategia, obejmująca szeroki wachlarz podmiotów: państwa członkowskie, regiony, gminy, sektor prywatny, grupy interesu i opinię publiczną, będzie jednym z głównych priorytetów prezydencji szwedzkiej w UE w drugiej połowie roku 2009. Panorama przedstawi kwestie dotyczące regionu i porozmawia z ekspertami zaangażowanymi w tworzenie polityki.

POPZREDNIE WYDANIE

Tematem ostatniego wydania Panoramy była przyszłość polityki spójności terytorialnej. Komisja Europejska otrzymała ponad 380 odpowiedzi na swoją Zieloną Księgę w sprawie spójności terytorialnej. Wnosząc swój wkład w refleksję nad przyszłością polityki, państwa członkowskie UE, władze regionalne, stowarzyszenia regionalne i lokalne, gminy, partnerzy gospodarczy i społeczni, organizacje społeczeństwa obywatelskiego, instytucje akademickie i badawcze, a także obywatele w ogóle przychylnie odnieśli się do Zielonej Księgi. Wielu było zdania, że spójność terytorialna uzupełnia i wzmacnia spójność społeczną i gospodarczą. Komisja Europejska opublikuje podsumowanie wkładów w debatę. Rzeczywiste przedstawienie wkładów będzie stanowić część szóstego sprawozdania w sprawie postępów w dziedzinie spójności gospodarczej i społecznej. Kolejnym krokiem Komisji będzie przeanalizowanie możliwości zintegrowania spójności terytorialnej z unijną polityką spójności po roku 2013.

DATY	WYDARZENIE	MIEJSCE
10 czerwca 2009 r.	Przyjęcie strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego przez Komisję Europejską http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/baltic/index_en.htm	Bruksela (Belgia)
11–12 czerwca 2009 r.	Strategia dla Morza Bałtyckiego - regiony i polityka spójności w działaniu. http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/baltic/visby_11062009_en.htm	Visby (SE)
15–16 czerwca 2009 r.	Trzecie spotkanie INFORM urzędników zajmujących się komunikacją w ramach sieci wspólnotowej polityki regionalnej http://ec.europa.eu/regional_policy/country/commu/index_en.cfm	Bruksela (Belgia)
17 czerwca 2009 r.	Platforma sieciowa JESSICA http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2007/jjj/jessica_network_en.htm	Bruksela (Belgia)
18–20 czerwca 2009 r.	Dni Innowacji 2009 http://www.innovationdays.eu/	Lizbona (Portugalia)
17 lipca 2009 r.	Termin nadsyłania zgłoszeń do konkursu RegioStars 2010 http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/interregional/ecochange/regiostars_en.cfm?nmenu=4#2010	
Termin: 15 sierpnia 2009 r.	Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny, Design ZeroNine – europejska nagroda dla proekologicznego upominku www.design-competition.eesc.europa.eu Studentów wzornictwa i zawodowych projektantów zaprasza się do udziału w konkursie i do składania prac do dnia 15 sierpnia 2009 r.	
5–6 października 2009 r.	Od Europejskiej Karty Małych Przedsiębiorstw do programu Small Business Act http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/charter/index_en.htm	Sztokholm (Szwecja)
5–8 października 2009 r.	Dni otwarte – Europejski Tydzień Regionów i Miast: Globalne wyzwania, europejskie rozwiązania http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/od2009/	Bruksela (Belgia)
14–16 października 2009 r.	Konferencja w sprawie kreatywności i innowacji 2009 http://www.creativityandinnovation.nl/	Maastricht (Niderlandy)

Więcej informacji na temat kluczowych imprez dotyczących polityki regionalnej:
http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_en.cfm

WYRAŹ SWOJĄ OPINIĘ!

KN-LR-09-029-PL-C

Niniejsze wydanie Panoramy jest pierwszym ukazującym się po zmianie szaty graficznej i koncepcji. Podczas gdy Panorama w dalszym ciągu prezentuje specyficzne tematy w każdym wydaniu, my dodaliśmy nową sekcję poświęconą polityce regionalnej ocenianej z różnych perspektyw przez wszystkich zainteresowanych. Artykuł z serii „Projekty od wewnątrz” opisuje projekty, których postępy Panorama ma nadzieję obserwować przez dłuższy czas w celu pokazania np. zalet i wad zarządzania i realizowania projektów współfinansowanych przez EFRR, podczas gdy „Wspólny mianownik” śledzi poczynania innych organizacji w tej dziedzinie.

Już od następnej edycji czytelnik będzie miał możliwość zadawania pytań w zakresie kwestii praktycznych związanych z projektami, polityk czy tematów poruszanych w danym numerze. Mamy zamiar publikować pytania, odpowiedzi i komentarze, które mogą być interesujące dla naszych czytelników. Kolejne wydanie Panoramy będzie poświęcone pierwszej strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego. Celem strategii będzie koordynacja wysiłków różnych podmiotów w regionie (państw członkowskich, regionów, instytucji finansowych, UE, organizacji państw nadbałtyckich, organizacji pozarządowych itd.), których współpraca promować będzie bardziej zrównoważony rozwój regionu.

**Prosimy o kontakt w celu zadania pytania lub wyrażenia swojej opinii w tej lub innych kwestiach związanych z polityką regionalną.
Nasz adres: regio-panorama@ec.europa.eu**

ISSN 1725-8243

© Wspólnoty Europejskie, 2009
Przedruk dozwolony pod warunkiem podania źródła.

Wydrukowano w Belgii

URZĄD OFICJALNYCH PUBLIKACJI
WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
L-2985 Luksemburg

Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Polityki Regionalnej
Jednostka B1 – Informacja i Komunikacja
Raphaël Goulet
Avenue de Tervuren 41, B-1040 Bruksela
Faks: (32-2) 29-66003
E-mail: regio-info@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_pl.htm

